Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Jule-Kalender

1885-88. Redigeret af Elith Reumert. Udgivet på H. Hagerups Forlag, 1884-87.

Skønlitterært indhold på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p74383.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 18. oktober 2023 af Niels Jensen

1887

JULE-KALENDER.

TREDIE AARGANG.

REDIGERET

AF

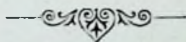
ELITH REUMERT.

KJØBENHAVN.
H. HAGERUPS FORLAG.
TRIERS BOGTRYKKERI (H. J. SCHOU).
1886.

INDHOLD.

DRAMATISK KALENDER.

FØDSELS- OG MÆRKEDAGE.

JANUAR.

1. Fru *Julie Møller* f.
2. *Vilh. Holst* f. *Frantz Hartmann* f. *Daniel Krum* f,
3. *Ferd. Hoppe* f. *Alb. Helsengreen* f.
4. *Clementin* † 1776. *Carl Ad. Helsted* f.
5. Fru *Jacobsen* deb. som Leonie i »Kvindens Vaaben« 1852.
6. *Jonas Collin* f.
7. *Garrick* † 1779.
8. *C. N. Rosenkilde* f. *Anna Levinsohn* f.
9. »*Den sidste Nat*« opf. 1. Gang paa Hoftheatret 1857. *Elith Reumert* f.
10. *Lydia Sørensen* f.
11. *Kongsemnerne* opf. 1. Gang 1871.
12. *Eckardt* f. *Jul. Døcker* f. *Viggo Lindstrøm* f.
13. *Fred. Riis* † 1838.
14. *Sophie Price* f.
15. *Hellemann* f.
16. *C. H. Bredahl* † 1850.
17. *Erik Bøgh* f. *Otto Benzon* f.
18. *H. W. Lange* f.
19. Fru *J. A. Zinck* f.
20. Kmhr. *Fallesen* f.
21. Fru *Phister* f.
22. *Hieronimus Justesen Ranch* f.
23. *Michael Wiehe* f. *Pietro Krohn* f.
24. *Peter Thun Foersom* † 1817.
25. »*Brylluppet paa Ulfsbjerg*« opf. 1. Gang 1866.
26. *Preisler* deb. 1779. *Anna West* f.
27. Frk. *B. Nielsen* f.
28. *Holberg* † 1754.
29. *H. W. Lange* † 1873. »*Axel og Valborg*« opf. 1. Gang 1810.
30. *Hakon Jarl* opf. 1. Gang 1808.
31. *Fritz Algreensson* f.

FEBRUAR.

1. *Franziska Ryge* deb. 1845.
2. *Johanne Krum* f.
3. Frk. *Vestberg* f.
4. *Georg Brandes* f.
5. Md. *Walther* f.
6. »*Tordenskjold*« opf. 1. Gang 1833.
7. Prof. *Pal. Müller* f.
8. *Ryge* f.
9. 1859. Gratis Forest. paa d. kgl. Theater i Anl. af Stormen paa Kjbhvn. for 200 Aar siden.
10. *Gjelstrup* † 1830.
11. *Christoffersen* f. *P. Heise* f.
12. *Nyrup* debuterer som Masaniello 1862.
13. *F. L. Hoedt* f.
14. Frk. Lerche debuterer paa det kgl. Theater 1855.
15. *Jens Baggesen* f.
16. *Ad. Rosenkilde* f.
17. *Jerndorff* deb. 1871 som Aage i »Mester og Lærling«.
18. *Alexander Kielland* f.
19. *Michael Rosing* f. *Carl Winsløw* f.
20. *Peter Thun Foersom* f. 1777. *Nic. Hansen* f.
21. *Emil Hartmann* f.
22. *Knobelauch* f.
23. Md. *Rose* † 1793.
24. *N. P. Nielsen* optr. sidste Gang 1850.
25. *Henrik Hertz* † 1870.
26. *Augusta Nielsen* f. *Victor Hugo* f. 1802.
27. *Anna Rosenkilde* f.
28. *Rachel* f. 1820.

MARTS.

1. *Rongsted* † 1823.
2. *O. J. Samsoe* f. *N. H. Volkersen* f.
3. *Londemann* † 1773. *Henrik Rung* f. *Axel Grandjean* f.
4. *H. C. Knudsen* f. 1763, † samme Dag 1816. *J. C. Hansen* † 1872.
5. *Betty Smidth* f.
6. *Galeotti* f. 1733.
7. *Joh. Brahms* f.
8. »*I Karpatherne*« opf. 1. Gang 1857.
9. *Axel Grandjean* f.
10.
11.
12. *Kuhlau* † 1832. *J. A. Pætges* f.
13. *N. P. Nielsen* † 1850.
14. *Victor Kirchheiner* f.
15. *Poul Heise* f.
16. *Du Puy* debuterer 1802.
17. *Ewald* † 1781. Fru *Recke Madsen* f.
18. Fru *Sinding* f.
19. *Fred. Schwartz* deb. 1772.
20. *Henrik Ibsen* f.
21. *Ole Johan Samsoe* f. 1759.
22. *Rahbek* † 1830.
23. *Gundersen* f.
24. *Aug. Winding* f.
25. *H. R. Hunderup* f.
26. »*Kærlighed uden Stromper*« opf. 1. Gang 1773.
27.
28. »*Abdallah*« opf. 1. Gang 1855.
29. *M. W. Brun* f. *Ad. Rosenkilde* deb. i »Østergade og Vestergade« 1837.
30. *William Bloch* f.
31. »*Rabbien og Ridderen*« opf. 1. Gang 1869.

APRIL.

1.
2. *H. C. Andersen* f. *Albrecht* f.
3. *Aage Foss* f. *Marer* f.
4. »*Palnatoke*« opf. 1. Gang 1809. *Benj. Pedersen* f.
5. »*Kong Renés Datter*« opf. 1. Gang 1845.
6. »*Gert Vestphaler*« opf. 1. Gang. *Hans Orlamundt* f.
7. *Rubini* f. 1795.
8. *Georg Brodersen* f.
9. *Dorph Petersen* f.
10. *Lindgreen* f. 1770.
11. *Jens Larsen Nyrup* f.
12. *Rygc* deb. som Palnatoke 1813.
13. *Edm. Lassen* f.
14. *Oddgeir Stephensen* f.
15. *Fred. Fasch* f. 1688.
16. *Pilloi* f. 1728. *Gade*. *E.* og *O. Poulsen* deb. 1867.
17. »*Aladdin*« opf. 1. Gang 1839.
18.
19. W. *Wiehe* sen. deb. 1844.
20. *Herman Bang* f.
21. *J. F. Frohlich* f. 1806.
22. *Londemann* f. *Rahbek* † 1830.
23. *Knudsen* optr. sidste Gang 1854.
24. *Holm Hansen* f. *Molt Wengel* f. 1821.
25. Jfr. *Astrup* f. 1760. Md. *Preisler* optr. sidste Gang 1797.
26. »*Erik og Abel*« opf. 1. Gang 1821. *Olaf Poulsen* f.
27. *Peter Hansen* f.
28. Fru *Walther* optr. sidste Gang 1780.
29. *Harald Kolling* f.
30. *P. A. Heiberg* † 1841.

MAJ.

1. Forste Forestilling paa Folketheatret af Zouaverne fra Felt-Theatret paa Krim 1858.
2. *H. C. Lumbye* f. *Jastrau* f.
3. »*Deklarationen*« opf. 1. Gang 1851.
4. *Leopold Gassmann* f. 1729.
5. *Kristoffer Janson* f.
6. *Julie Secher* f.
7. *Carl Wulff* f.
8. *Schandorph* f,
9.
10. *Sahlertz* f.
11. Den dramatiske Skoles 1. Forestilling 1806.
12. *J. C. Hauch* f. »*Hamlet*« opf. 1. Gang 1813
13. *Henriette Sontag* f.
14. *J. P. E. Hartmann* f.
15. *Bogumil Davidson* f.
16. *Niels Juel Simonsen* f.
17.
18.
19. *Antoine Bournonville* f. 1760.
20. *Hostrup* f.
21. *Frøhlich* † 1850.
22. *Victor Hugo* † 1885.
23. *Phister* f.
24. *Haitzinger* optr. sidste Gang 1850.
25. Fru *Schiemann* f. *Chr. Richardt* f.
26. *Rossi* optr. 1 Gang paa Folketheatret 1885.
27. *William Pio* f.
28. *B. S. Ingemann* f. *H. D. Knudsen* † 1854.
29.
30. *Michael Wiehe* optr. sidste Gang 1864.
31. *Hans Beck* f.

JUNI.

1. Sidste Forestilling paa det gamle kgl. Theater for dets Nedbrydning 1874.
2. Md. *Rossing* f. 1756. *C. C. Møller* f.
3. Fra 3. Juni 1884 giver det kgl. dram. Theaters Personale fra Stokholm 6 Forestillinger paa Folketheatret.
4. *C. Hagen* † 1871.
5. *Zacarias Nielsen* f.
6. *Carl Price* f.
7. Forest. af Fourés's og Duclos franske Selskab paa kgl. Theater 1805.
8. *N. T. Bruun* † 1823. *Axel Madsen* f.
9.
10. Comp. *Schulz* † 1800.
11. Fru *Julie Hansen* f.
12.
13.
14. *Fred. Rung* f. *Emil Hansen* f.
15. *Frederik Schwartz* f. 1753.
16. 1850 begyndte Langes Selskab fra Kasino en Række Forestillinger paa Vesterbros Theater.
17. *Charles Gounod* f. 1818.
18. *Sophus Neumann* f.
19. *Poul Chiewitz* f.
20. *Michael Wiehe* optr. 1. Gang 1837.
21. 1845 Festforestilling f. Kongen af Preussen.
22. *Hultmann* f.
23. *H. W. Kaalund* f. *Jacques Wiehe* f.
24. *Th. Liebe* f. *Ad. Price* f.
25. Frk. *Anthonsen* f.
26. Fra 26. Juni til 3. Aug. 1805 giver det stokholmske Hofteaterselskab 11 Forest. paa det kgl. Theater.
27. »*Genboerne*« opf. 1. Gang 1846.
28. *N. P. Nielsen* f.
29. *Rygc* † 1842.
30. *Lucilie Grahn* f. *Emma Albrecht* f.

JULI.

1. Fru *Liebe* f.
2. Fru *Gyllembourg* † 1855.
3.
4. *Victor Neumann* f.
5. *Sheridan* † 1816.
6.
7. *Dagmar Orlamundt* f.
8. *Vilhelm Wiehe* sen. f.
9. *Emil Poulsen* f. *Carl Lumbye* f.
10. Fru *Marie Müller* f.
11. *Thomas Thaarup* † 1821.
12.
13.
14. Aftenunderholdning paa d. kgl. Theater 1845 af de svenske Skuespillere Dahlqvist og Stjernstrøm.
15. *Clara Skytt* f.
16.
17. *Ludv. Nathansen* f.
18. Mdme. *Garcia* f.
19. Fru *Sødring* f. Fru *Schwartz Nielsen* f.
20. *C. K. F. Molbech* f. Fru *Anna Nielsen* † 1855.
21. *Viggo Jensen* f.
22.
23. Fru *Jacobson* f.
24.
25. *Rud. Schmidt* f.
26.
27.
28. *Hvid* † 1872. *S. Abrahams* f.
29. *Johannes Brun* optr. paa Kasino 1872.
30.
31. Frk. *Holther* f.

AVGUST.

1. Fru *Dorothea Watt* f.
2. *Steenberg* f.
3. »*Vilhelm Tell*« opf. 1. Gang i Paris 1829.
4.
5. *Carl Aug. Devrient* f.
6.
7. *Brosbøll* f. *Oda Nielsen* f.
8.
9. *Nathalie Holck* født *Rygc* f.
10. *Viggo Sanne* f.
11. *Theodora Petersen* f.
12. *Viggo Kalhauge* f.
13. *Rosenstand Goiske* f. 1753. *Juliette Price* f.
14. *Ernst v. d. Recke* f.
15. *C. Brandt* f.
16. *F. L. Liebenberg* f.
17. Fru *Hilmer* f.
18. Fru *Borchsenius* f.
19.
20. *Züberlein* f.
21. *Aug. Bournonville* f. *Stigaard* f. *Aagaard* f.
22. Frk. *V. Brennoe* f.
23. Frk. *J. Schou* f.
24. *Judic* optr. 1. Gang i Kbhvn. 1884.
25. *Henrik Hertz* f.
26. *Erik Siboni* f.
27.
28. *Jonas Collin* † 1861.
29. *Gläser* † 1851.
30. »*Don Ranudo*« opf. 1. Gang paa det kgl. Theater 1752.
31.

SEPTEMBER.

1. *Vald. Price* f. *Anna Tychsen* f. *V. Wiehe* deb. paa det kgl. Theater 1863.
2. *Harald Kolling* deb. paa det kgl. Theater 1870.
3. Fru *Nyrup* deb. paa det kgl. Theater 1864.
4. *Anna Nielsen* f. 1803.
5. *Peter Schram* f. *Aug. Lindberg* f.
6. *Mathilde Berg* f.
7. Fru *Sanne* f.
8. *Cherubini* 1760.
9. Hoftheatret aabnes 1855. *Fr. Madsen* deb. paa Folketheatret 1859.
10. Frk. *Lerche* f. Fru *Rosenbaum* f.
11. *Fred. Kuhlau* f.
12. Fru *Louise Larsen* f.
13. *Pepita de Oliva* opt. 1. Gang paa Kasino 1856.
14. Fru *Recke Madsen* deb. paa det kgl. Theater 1851.
15. Fru *Stillmann* deb. 1847. *Stage* opt. sidste Gang 1845.
16. *Ad Hertz* f.
17. Fru *Sahlgreen* f.
18. Folketheatret aabnes 1857.
19. *Richardt Kaufmann* f.
20. *Josef Lewinsky* f.
21. *Julie Smith* deb. som Christine i »Et Eventyr i Rosenborghave« 1858.
22. Fru *Michaëli* synger som Gjæst Leonora i »Troubadouren« 1865.
23. Den danske Skueplads aabnes 1722.
24. *Molt Wengel* † 1859.
25. *Augusta Andkjær* deb. som Trine Rar 1870.
26. *Henriette Andersen* f. »*Erasmus Montanus*« opf. 100 Gang 1868.
27. *Zangenberg* f. *Kr. Mantzius* deb. som Erasmus 1842.
28. Fru *Agnes Gørling* f.
29. »*Clavigo*« opf. 1. Gang 1809.
30. *Rosing* † 1818.

OKTOBER.

1.
2. *Sigfried Saloman* f,
3. *Jens Baggesen* † 1826.
4. *Carl Winsløw* † 1834. *Augusta Lütken* f.
5. *Vilh. Topsøe* f. *Athalia Reumert* f.
6. Wessel f. 1742. *Frederik Madsen* f.
7. *Peter Faber* f. *Theodor Andersen* f.
8. *Chr. Molbeck* f. 1783.
9. *Holger Drachmann* f.
10. *Rose* f. 1712. *Louise Holst* f.
11. *Gjelstrup* f. 1753. *Th. Overskou* f. *Vald. Kolling* f.
12. *Michael Rosing* † 1818.
13. *A. F. Helsengreen* f. *M. Berggreen* f.
14. »Besøget i København« opf. 1. Gang 1860.
15. *Johan Wiehe* f.
16. *Farinelli* opf. 1. Gang.
17.
18. *Frydendahl* f. 1766.
19. *Karen Margrethe Rabek* f.
20. *Chr. Schmidt* f.
21. *Edv. Brandes* f.
22. *August Rasmussen* f.
23. *H. P. Holst* f. *Johanne Wulff* f.
24. *J. A. Hougaard* f. Fru *Amalie Hagen f. Price* f.
25. *Ed. Collin* f. Fru *B. Hennings* f.
27. »*Dina*« opf. 1. Gang 1842.
28. *Robert Watt* f.
29. *Sophie Jensen* f.
30. *Rose* † 1784.
31. *Michael Wiehe* † 1864.

NOVEMBER.

1. Jfr. *Zrza* † 1862.
2. *Julie Paetz* f.
3. Fru *Erhardt Hansen* f.
4. *Kristian Mantzius* f.
5. *Hoppensach* f.
6. »*Elverhøj*« opf. 1. Gang 1828.
7. *Overskou* † 1873.
8. *Joh. Helms* f.
9.
10. *Schiller* f. 1759.
11.
12. *C. N. Rosenkilde* † 1861.
13. *K. L. Sander* f. 1756.
14. *Øhlenschlæger* f. 1779.
15. *Gerson.*
16. *P. A. Heiberg* f. *Daniel Preisler* f.
17. *Hoedt* deb. som Hamlet 1851.
18. *Evald* f. 1743.
19. *Lindgreen* deb. 1747.
20. *Heinrich v. Qvoten* aabner sit Theater 1747.
21. Fru *Agnes Nyrop* f.
22. Fru *J. L. Heiberg* f.
23. *Elise Holst* f.
24. Fru *Eckardt f. Jerndorff* f.
25.
26. Fru *Heger* deb. 1793.
27. Fru *Stillmann* f.
28. *G. Siesby* † 1884.
29. Frk. *Bournonville* f.
30. Md. *Frydendahl* † 1831.

DECEMBER.

1. *Clementin* f. 1720. *P. E. Lange-Müller* f.
2.
3. *Ludvig Holberg* f. 1684.
4. *Clementin* opt. sidste Gang 1775.
5. *P. Schram* deb. 1841.
6. *Ad. Recke* † 1867.
7. *Frydendahl* deb. 1786; opt. sidste Gang 2 Okt. 1835.
8. *Bjørnstjerne Bjørnson* f.
9. *Sophus Petersen* f.
10.
11. *C. Stockmarr* f.
12. *Henrik Rung* † 1871.
13. Fru *Hennings* deb. i Skuespillet 1870.
14. *J. L. Heiberg* f. 1791. *Fritz Holst* f.
15. *Ludv. Devrient* f. 1784.
16. »Kongen paa Jagt«, *Galeottis* sidste Arbejde opf. sidste Gang 1797.
17. »De Fattiges Dyrehave« opf. 1. Gang 1859.
18. Theaterbygningen paa Kongens Nytorv aabnes 1748.
19. *Jul. Bechgaard* f.
20. *Anna Levinsohn* deb. 1860.
21. *Caroline Walther* † 1827.
22. Fru *Phister* deb. 1832.
23. *Cetti* f.
24. *Scribe* f. 1791.
25. *Otto Zinck* f.
26. *Kasino* aabnes som Theater 1848.
27. *C. J. Boye* f.
28.
29. *Vessel* † 1785.
30. *Øhlenschlæger* optr. sidste Gang 1799.
31. *Schneider* † 1870.

REMBRANDT OG HEINE.

er lader sig drage en Parallel mellem Heines og Rembrandts Kunst. Ingen af dem har noget akademisk Stænk; begges Aandspræg er afgjort moderne. Naar man imidlertid kalder Heine en stor realistisk Digter, saa har det kun den samme betingede Sandhed som naar man kalder Rembrandt den store Kolorist. Rembrandt hører forsaavidt ikke til de største Koloristor, som Adskillige overtræffe ham i Evne til at gjengive Lokalfarven, eller til gjennem Halvmørke at lade Tingenes Form og Farve fremtræde utvivlsom. Ikke Farven, men Lyset er Hovedsagen for Rembrandt. For ham er Lyset Livet; Livets Kamp er hos ham Lysets Kamp og Livets Tragedie er det kjæmpende, i Fugtighed og Mørke døende Lyses Tragedie. Han opfatter da Lyset paa en ganske særegen Maade og ofrer undertiden Tegningen, ja den maleriske Udførelse. hvor det er ham om at gjøre at opnaa en Lysstraale og en Lysvirkning. Man mindes f. Ex. det slot

malte Lig paa hans „Undervisning i Anatomi“. Men hvad der gjør, at han ved Opgaver, der udkræve Portrætlighed, Evne til at male Hænder eller nøjagtig Gjengivelse af Stoffer staar tilbage for de egentlige Realister — netop det gjør ham saa stor, naar han lader Lyset udtrykke hvad det alene for ham betyder, det indre Liv, det vaagne Drømmesyns Verden.

Paa ganske lignende Maade forholder det sig med Heine. Hvor faa virkelige Skikkelser har denne store Digter frembragt! Hvor faa er blevne tilbage efter ham! De, som søge hans Fortjeneste paa dette Punkt, have været nødte til at nævne den grelle, grimacerende Skitse af den gamle jødiske Tjener Hyacinth som Heines ypperste Menneskeskikkelse.

Nej, skal Heine dømmes efter sine Virkelighedsbilleder, saa staar mangen ringere Digter højt over ham.

Men man mindes blot Visionerne hos ham, det vaagne Drømmesyns Verden i hans Digte og hans Prosa! Han holder sig i Reglen til en Begyndelse nærmere ved Jorden end andre Digtere, men saa aabner der sig over dette mørke Jordiske et lysende Syn, der kommer og svinder. Han har foruden sin Evne til det lyriske Udbrud, der er som Hjertets ukunstlede Skrig, en særegen malerisk Evne, figurdannende ved Lys og Skygge, uden Konturer.

Den spores selv i hans Smaadigte.

Der er f. Ex. i „Buch der Lieder“ Samtalen med Pigerne i Fiskerhytten, i hvilken det fjerne Indien og det yderste Thule males med saa ganske faa Ord: Ved Ganges dufter og lyser det; Kjæmpetræer blomstre, og smukke, stille Mennesker knæle for Lotusblomster; i Lapland er der smudsige Folk, smaa, med platte Hoveder og brede Munde, de sidde paa Hug om Ilden og bage sig Fisk og kvække og skrige.

Og der er Digtet, i hvilket vi se den gamle Morlille om

Aftenen sent i Mørke og Uvejr rokke med sin Lygte tværs over Gaden for at kjøbe ind til sin store kjønne Datter, der ligger hjemme i Lænestolen og blinker søvnigt med Øjnene mod Lyset, mens de gyldne Lokker falde ned over det yndige Ansigt — et hollandsk Maleri.

Man erindre fremdeles Maaden, paa hvilken Heine lader Napoleons Skikkelse fremtræde for sin Læser. I hans lyriske Mesterværk „De to Grenaderer“ fremkaldes Forestillingen om Napoleon som et Syn. Ordene: „Da rider min Kejser vel over min Grav“ er som en natlig Aabenbaring belyst af Sværdenes Glans. I den ikke mindre beundringsværdige Skildring i „Rejsebilleder“ fremmanes Synet som et Barndomsminde. Ogsaa her er det omhyggeligt forberedt: Naar Fortælleren tænker paa den store Kejser, bliver det sommergrønt og gyldent i hans Erindring; en lang Linde-Allé dukker blomstrende op, Alleen i den hertugelige Have i Düsseldorf, hvor Heine „med højtbenaadede, egne Øjne“ selv har set Kejseren engang. Han trængte sig som Barn frem gjennem den gabende Mængde og tænkte paa én Gang paa alle Napoleons Sejrvindinger og paa Politiforordningen, som under en Bøde af fem Thaler forbød Alle og Enhver at ride i Alléen. — Og Kejseren red midt gjennem Alleen i hele dens Længde med alt sit Følge efter sig.

Eller man huske, hvorledes Heine fremkalder Billedet af Jesus. I det store Digt „Freden“ ser han Jesus som Fredsfyrste skride stor i sin hvide Klædning over Land og Hav, og hans Solhjærte sender sine lysende, varmende Straaler over Land og Hav. I „Tyskland, et Vintereventyr“ maler han den graa Vintermorgen paa Paderbornvejen; og da saa Taagerne løfte sig, skimter han ved Vejens Rand i Daggryet Trækrucifixet med Billedet af den store Sværmer, der vilde frelse Menneskeslægten og nu hænger der „som advarende Exempel“. Den bitre Humor, det dybe Vemod,

der ytrer sig i fortrolige, nedsættende Vendinger, forøger her Indtrykket af det menneskeligt Store og rædselsfuldt Højtidelige, omtrent som dette Indtryk hos Shakespeare øges, naar Hamlet, hvor Faderens Aand høres under Jorden, raaber sit „Vel gravet, gamle Muldvarp!" I Glimt af Viddets Lys viser sig her for Læseren Billedet af Jesus, ikke som Fredsfyrste, men som den, der svang Svøben mod Tempelskænderne og kastede Ild paa Jorden.

„Vintereventyret" er som Helhed et betegnende Exempel paa Heines kunstneriske Fremgangsmaade. Alle det store Digts 27 Afsnit ere byggede ganske ensartet. Der begyndes helt nede ved Jorden, materielt, med Rejseerindringer, platte Virkelighedsindtryk; saa hæver Fortælleren sig uden Varsel men i umærkelige Overgange til mægtig Lidenskab, høj Pathos, vild Foragt, luende Sværmeri, nedbrydende eller opbyggende Begejstring, et helligt Rasori, der virker som Lyn i Lyn, til alt paany synker tilbage i dagligdags Begivenheders og Situationers Graat.

Heine kommer til Kølln, spiser Æggekage med Skinke og drikker Rhinskvin dertil, og driver saa ud paa Gaden. Han mindes Byens Fortid: her havde Kleresiet frit Spil, her brændte Kjætterbaalene Bøger og Mennesker, her bolede Dumhed og Ondskab som Hunde paa aaben Gade. Saa øjner Digteren i Maaneskinnet den store Aandsbastille, Domkirken i Kølln, der vækker hans Vrede. Men idet han saaledes slentrer afsted, ser han bag sig en Skikkelse, som han synes at skulle kjende. Og nu glide vi over i en helt ny Verden: Visionens. Hin Skikkelse gaar som var den hans Skygge og staar stille, naar han staar. Ofte før har han set den i sin Nærhed, om Natten ved Skrivebordet. Under Kappen holder og holdt den altid noget skjult, der blinkede sælsomt og lignede en Øxe, en Skarpretterøxe. Det er Digterens Liktor, der følger ham, som Liktoren i

Rom gik forud for sin Herre. Denne Skikkelse, det er Daaden, der svarer til hans Tanke.

I et andet Afsnit aabenbarer saa Barbarossa sig i samme Stil som et Drømmesyn, der endog to Gange kommer og gaar.

Paa ganske lignende Maade findes i „Atta Troll" streng Virkelighedstroskab i Gjengivelsen af Steder og Forhold. Digtet indeholder kun en Fortælling om hvorledes Heine med en ung fransk Veninde ligger paa Landet i Cauterets i Pyrenæerne og dèr ser en Bjørn danse paa Torvet. Den løber bort fra sin Bjørnetrækker, flygter ind i Bjærgene, jages der af Heines Fører, Laskaro, skydes og flaas. Fabelen er da realistisk nok, men de dybeste og skjønneste Partier i Digtet ere alt andet end realistiske, det er Syner. Og det ypperste Syn er det, i hvilket Heine ved Nattetid gjennem Hyttens Vinduer ser den hele vilde Jagt fare Horizonten tre Gange rundt. Aldrig er han naaet højere i Figurmaleri end her, hvor vi følge de lysende Skikkelser mod Nattehimlens Mørke, Diana, Feen Abunde og hin skjønne Herodias, der i sin Vildhed spiller Bold med Døberens blodige Hoved.

Naar da Heine gjør Epoke i Digtekunstens Historie ved sin helt nye Stil: Foreningen af Sværmeri og Vittighed indenfor Lyriken, og ved sit helt nye Aandspræg: Indførelsen af Prosaen i Poesien som Folie for den eller Spot over den, saa beror dette paa hans historiske Stilling, paa den Overgang fra romantisk Virkelighedsomdannelse til pessimistisk Virkelighedssans, som foregik i Tidsalderen og som forklarer den Sammensmeltning af begge Elementer, der findes i hans Digtning.

Saaledes bliver hans kunstneriske Herredømmes Omraade da et lignende Clair-Obscur som Rembrandts.

At lade de afgjørende Partier stige op af den Skygge

og det Halvmørke, hvori de ere sænkede ned, at lade Lyset, det naturlige Lys, virke aandigt, overnaturligt ved at trylle det frem af et Hav af mørke Skyggebølger, lade det flakkende eller grelt som en straalende Flamme bryde frem af Halvlyset, gjøre Mørket gjennemskueligt, Halvmørket gjennemsigtigt — det er Rembrandts Kunst.

Heines nærbeslægtede Kunst er den at lade en rent moderne Fantasiens og Drømmens Verden i umærkelige Overgange træde ud af og tilbage i Virkelighedens Liv. Snart saaledes, at Visionen staar fuldt belyst, medens Virkeligheden taber sig i Tusmørke, snart omvendt saaledes, at Visionen blegner og Virkeligheden efterhaanden fremtræder fuldtbelyst.

Hvad for Rembrandt Lyset er — hans Element, det er for Heine Viddet. Som hos Rembrandt Lyset er og virker i sin Leg og Kamp med Skyggen, saaledes er og virker hos Heine Viddet kun i sin Legen og Kæmpen med en tungsindig, drømmerisk Indbildningskraft. Og som Rembrandt kan opløse Alt i Lys, saaledes Heine Alt i Vid.

Derfor er han saa lidet en Realist som Rembrandt en Kolorist.

Georg Brandes.

NORMANNER-TOGET.

I.

et drøner under Hestehov
En Dag ved Foraarstide:
Alt fra Rouen til nære Skov
Vil Hertug Vilhelm ride.

Ham følger mangen dannis Svend
I Fløjl og Silke broget;
Med Falk paa Haand og Horn ved Lænd
Den Smaadreng slutter Toget.

Det rasler under Hestehov,
I vissent Løv det knitrer,
Mens Toppen af den nøgne Skov
Med vaarlig Tone glitrer.

Og Pilen fløj, og Falken steg,
Og Hornet kom for Munden;
Bag snehvid Birk og knudret Eg
Gik Jagten gjennem Lunden.

Da melder sig et Sendebud,
Som lønlig monne sige:
„Kong Edwards Sjæl er nu hos Gud,
„Jarl Harald tog hans Rige."

Og Vilhelm svor: „Det er forbi
„Med Jagt for denne Sinde!
„Jeg nøjes ej med Normandie,
„Nu vil jeg England vinde!"

— Det lyned under Hestehov,
Da Toget fløj tilbage —
Der blev saa tyst i nøgne Skov,
Dér skreg kun Ravn og Krage.

II

Hertug Vilhelm til Leding paa England bød:
„Normannerne gaa over Bølge!"
Luren gjalder, hvor Jagthorn lød,
Lensmanden mønstrer sit Følge.
Viden om gaar af Toget Ry,
Sadel lægges paa Ganger;
Ridderen drager af Borg og By:
„Sejren forvist vi fanger!

„Herren er med os: fra Paven i Rom
„Nys der med Hilsen et Banner kom.
„— Vogt Dig, Kong Harald, vi er de stærke!
„Højt skal vi løfte det hellige Mærke!“

Der er travlt i Skovene om Rouen.
Lyt en Gang:
Ej er det Spætten, der banker paa Stammer,
Øxen er det, som Egene rammer:
Og Øxen fælder foruden Naade,
Thi Hertugen bygger en mægtig Flaade.
„Sving din Bile til kraftigt Hug!
„Agt blot ikke paa Skovens Suk!
„Lyt dog ej til de klagende Tunger
„Fra Hejrens Rede og Ravnens Unger —
„Se, hvor den kredser med hæse Skrig,
„Trækker mod Nord — den vejrer vel Lig!
„— Vogt Dig, Kong Harald, Ravnenes Flok
„Henter i Bretland Føde nok!“

Natten igjennem fra Smedjen det flammer,
Mesteren under sig næppe et Hvil.
Gnisterne falde som Regn for hans Hammer,
Hver Gang den klirrende Ambolten rammer;
Snart dannes Øxe, snart Od til en Pil.
„— Vogt Dig, Kong Harald! I Luernes Glød
„Hærdes det Spydblad som volder din Død!“

III.

Ved Stranden øst for Normandie
Der var en Stad, Saint Valerie,
Og ud for den en Flaade laa,
Hvis Lige endnu ingen saa'.
Forbi var alt den Sommer blid,
Det var i Efterhøstens Tid;
Den Tid, da Skoven skifter Dragt
Og klæder sig i gylden Pragt;
Den Tid, da Stormen blæser op
Og rejser Bølgens hvide Top.
Og Stormen kom, en Storm af Nord,
Et Pust fra Englands frie Jord,
Der vilde dække som et Skjold
Den grønne Ø mod Fjendevold.
Beklemt var hver Normanners Sind,
Man bied kun paa Søndenvind.

Hver Morgen Hertug Vilhelm saa'
Til Fløjet paa den Kirke graa;
Hver Morgen slog han Øjet ned
Og harmfuld sig i Læben bed,
Thi Fløjets Tunge som et Spyd
Bestandig peged imod Syd.

— Tilsidst han gaar i Kirken ind
At bede Gud om Søndenvind.

„Fader, almægtige! Herre saa god,
„Hør mig, jeg ligger i Bøn for din Fod!
„Hjælp mig mod Harald, hør, hvad jeg beder!
„Husk, han har brudt sine helligste Eder,

„Dem, som han svor over Helgeners Skrin!
„ -- Skammen er din,
„Om han faar Lov til at eje et Rige,
„Som han kun vandt ved sin Troskab at svige!
„Lad mig din Stridsmand, din Hævner nu være,
„Vel skal jeg vide at hævde din Ære!
„Hør mig, jeg beder jo ikke om Magt,
„Rigelig fik jeg til Len af din Vælde,
„Men er med Stormen min Fjende i Pagt,
„Saa kan jeg aldrig den troløse fælde!
„Derfor jeg beder Dig, lyt til mit Ord:
„Tag Dig af Stormen og drej den mod Nord!
„Send den tilbage, hvorfra den kom,
„Saa skal Normannerne nok holde Dom!
„— Fader, almægtige! Herre saa god,
„Hør mig, jeg ligger i Bøn for din Fod!"

Den Bøn har været saare stærk,
Den satte store Ting i Værk:
Thi samme Dag, før Aften kom,
Sprang Vinden uformodet om.
Da hørtes Hertug Vilhelms Bud:
„Højlovet være Du, vor Gud!
„Gjør Flaaden klar, hejs Sejl i Raa,
„I Nat vi over Havet gaa!"

IV.

Solen er nede, og Dagen maa dø,
Dæmpet kun Bølgerne blinke og blaane,
Drivskyer dække den dalende Maane,
Sparsomt den stænker sit Sølv over Sø.

Midtvejs derude har Flaaden sig lagt;
Sejlene faldt, og den vugger paa Bølge,
Men naar det gryr, skal den Hertugen følge,
Tage den tidlige Morgen i Agt.

Morgenen kommer, det dages i Øst,
Blodrødt det lyser paa graalige Vande:
„Vogt Dig, nu Saxer! Normannerne lande,
„Før Du vel aner, paa Albions Kyst!“

I Spidsen gaar Hertugens egen Knor,
Skummet sprøjter om Side;
Selv lægger han Haand paa det knagende Ror
Og stirrer sig ud saa vide.

Og ret som en Ganger, der fatte kan,
Hvad Tanker dens Herre mon nære,
Saa synes og Knoren at have Forstand
Og ville den fremmerste være:

Den Gang det dagedes først i Øst,
Da fulgte den tusend Snekker;
Men da man fik Kjending af Englands Kyst
Alene den Kursen lægger.

Saa kastes der bak, og mod Sønden man ser:
Snart og en Sejler man øjner.
Den ene blev to, og de to blev til fler,
En svømmende Skov der sig højner.

Og Børen bar Flaaden mod Pevenseye bort,
Stævnene skure i Sandet.
— „Vogt Dig, Kong Harald! Dit Rige er vort!
„Nu er Normannerne landet!“

Sophus Bauditz.

ET BREV

FRA

NORGE.

Tonsaasens Sanatorium.
Valders Norge. 4de August 86.

Kjære Hr. Reumert!

Non possumus, sagde salig Pio Nono, naar Italienerne bad ham om at mindske lidt paa sine middelalderlige Lyster. Jeg maa desværre svare det Samme paa Deres Anmodning om at skrive en Fortælling til Deres Kalender. Jeg kan ikke, fordi jeg er bunden ved tidligere Løfter med Hensyn til to Fortællinger, som jeg endnu ikke har udarbejdet, og umulig kan love Dem en til den ønskede Tid.

De var saa venlig, skrev De, at ville nøjes med et Rejsebrev her oppe fra Norge. Undskyld, den Genre ligger ikke rigtig for mig. Men kan De bruge efterfølgende simple Skildring af en uventet Tour, vi — ɔ: min Hustru og jeg

kom til at foretage forleden, anser De den for værd til Trykning — saa er den her.

Vi bor c. 2000 Fod over Havet paa en Fjeldaas, som fra N. til S. skyder sig ind mellem højere Fjelde. En stor, alvorlig, stræng Natur, henrivende, naar Solen skinner, fortvivlende, naar det regner, naar Skyen hænger sig om En som de vaade Lagner over visse Arter af Badegjæster, naar knap de nærmeste Fjelde og Granskove er synlige. I stille og lunt Graavejr ligger der en mild Vemod over Landskabet med de dystre Farver: Granernes Brungrønne og Vandenes matte Staalgraa.

Forleden — det var en af den sidste Slags Dage — gik vi fra Sanatoriet ud i Fjeldskoven mod Syd, hver med sin Bog. Vi vilde læse et Par Timer paa en Høj ved den smukke lille Fjeldsø, en knap halv Times Gang hjemmefra.

Vi havde siddet lidt. Vi mærkede, at Solen vilde Noget deroppe. Det var som tændtes der Lys bag et Gardin. Himlen hvidnede, Granerne blev lidt lysere. Søen krusede sig lidt og sugede Sol gjennem Skyerne ned fra Himlen. Saadan blev det længe ved.

Nogle Bordfæller fra Hotellets Spisesal havde fortalt, at man kunde gaa rundt om Søen ad en smuk Skovsti. Det kunde være værdt at prøve i den milde Dag ad skyggefulde Veje. Paa en saadan Dag — det var rigtignok i Januar — havde vi for 8 Aar siden spaseret om Nemisøen — saa gamle var vi da ikke blevne i de 8 Aar, at vi ikke kunde magte denne lille Fjeldsø.

Vi fulgte en gammel, paa mange Steder af Græs overgroet Kjørevej. Skoven lukkede sig tættere og tættere; kun af og til glimtede Søen hvidt bag Granerne til venstre.

Vi gik og gik. Det var umuligt, at den Sø kunde være saa lang. Vi maatte jo nu kunne skyde Tværvej over til

den ny Kjørevej, som vi saa godt kjendte, den som hinsides Søen løb parallel med den, vi gik paa.

Det var dog løjerligt. Søen blev ved. Den glimtede bestandig med Mellemrum frem til venstre. Det kunde ikke være den samme Sø.

Det var det heller ikke. Vor egen Sø havde en Sidekammerat, vi aldrig havde set, thi en smal Skovtange skilte dem. Det erfarede vi af en halv Snes Aars Gut, vi mødte paa Vejen. Men hvor var vi? Hvor langt havde vi at gaa frem, før vi kunde faa et Kjøretøj, thi for min Hustru vilde det blive for langt at gaa tilbage. Lægen havde forbudt hende for stærk Bevægelse og at gjøre Besøg i de lavere Dale for at undgaa Luftforandringer.

Den norske Bondegut havde lige saa uklare Forestillinger om Tid og Afstand som hans danske Brødre: „Naar vi gik noget frem, saa kom der mange Stejn (ɔ: Sten), men der ovre laa en „fin“ (god) Vej.“

Tak, det vidste vi nok. Altsaa videre paa maa og faa! Ja „Stejn“! — — ja deri havde han Ret, dem fik vi nok af.

Da Vejen begyndte at skraane stærkt ned ad, og i mange Aar ikke var vedligeholdt, laa Bundens Sten blottede og vare rimeligvis blevne forøgede med nedrullede Fæller. De gled og rullede under vore Fødder; Vand sivede op fra Jorden, skyllede og rislede mellem og over Stenene.

Da tonede paa et Sted, hvor Skoven traadte lidt til Side grønne Fjelde med hvide eller tjærede Huse frem lige for os. Og vi steg stejlere og stejlere ned ad, vi maatte være paa Nedstigningen til en dyb Dal, og Dalen maatte være Bangs-Dalen. Men dertil plejede Badegjæsterne at leje Vogn — — og denne Vej skulde en brystsvag Kvinde vandre. At vende om kunde der ikke være Tale om. En Opstigning ad den stenede Vej for en Asthmapatient!

O! der er en Bondegaard til venstre! Det var mig ikke

klart, hvorfor jeg blev glad derover, thi jeg vidste jo af Erfaring, at man ikke kunde faa Vogn paa saadant et Sted. Men Et eller Andet kunde jeg vel faa at vide, om ikke til Trøst, saa dog til en Art Klaring af Situationen.

Der stod en ældre og en yngre Mand og rev Hø inde paa en Eng til venstre. Jeg styrede hen mod dem. Træt, som jeg var — (lad os hviske: ogsaa vel ved Magt —) maatte jeg springe over en vandfyldt Grøft for at komme til dem. Ak jo! — — jeg sprang tungere end for 8 Aar siden paa Nemitouren. Jeg pustede fælt efter Springet.

De to Mænd og jeg havde ondt ved at forstaa hverandre. En stor Del af Samtalen var fra min Side: „Hvad behager?“, fra deres lette brede norske „Hva'?“, som adskillige Danske tage fortrydelig op.

Saa meget fik jeg ud, at vi havde et godt Stykke til Skytsstationen, og at den laa nede i Dalen lige ved den store Fos. Men hvor længe det vilde vare, inden vi naaede derned til Fods — kjøre var umuligt — det vidste den gamle og den unge Mand lige saa lidt som Gutten før i Skoven.

Imidlertid var min Hustru gaaet ind i Bondestedets Stue, havde der fundet en Kone, og hun havde lovet, at en lille Pige, den gamle Mands yngste Datter, maatte følge os derned.

Nu først lagde jeg Mærke til, at Solen havde fejet Himlen ren for Skyer; det saa' jeg allerførst paa den lille Pige.

Det var et af de yndigste Børn, jeg nogensinde har set. Den reneste, ganske lige lille Profil, store lyseblaa og kloge Øjne, Læber saa sunde og røde som Hindbær, lysegult Haar. De véd ikke, hvor Synet af hende trøstede og beroligede mig, da hun stod der solbelyst ude paa den stenede Vej. Hun smilede ikke; hun saa' alvorlig og klog ud, mens hun gjorde sit lille nette Knix.

Utaalmodig efter at naa ned gik jeg stærkt i Forvejen, men vendte mig tidt om.

„Manden din gaar saa fort“, sagde den lille Inger. Som en Vipstjært hoppede hun fra Sten til Sten over Vandet, der nu dannede hele Bækkeløb; hun lavede Overgange ved at lægge Stene i Vandet, prøvede, om de laa fast, rakte saa Haanden til „den fremmede Dame fra Sanatoriet“ og hjalp hende over alle vanskelige Steder.

Ja det var vel en god halv Times Gang, saa stod vi med hele den dejlige Dal under vore Fødder.

Høje Fjelde med lysegrønt Græs paa Skraaningen og mørke Graner paa Toppen! Huse og Bygder laa saaede paa de skraanende Klippesider, mellem dem randt Masser af Vandløb, hoppende som Geder højt, højt oppe fra, snart hvide som Mælk, snart glitrende som Perlemor — — og paa Dalbunden den brede højblaa Elv, en hel Flod med sin bragende, kogende Fos. Solen havde tændt alle Farver, Dalen og Fjeldene, Vandløbene og Elven, Alt var spillevende. Det bruste og suste med Livets fuldtonende Røst; det blinkede og straalede i yppig Sundhed. Vi gik langs med Elven ned til Byen. Lige ved Fossen laa Skytsstationen. Det var en bred, vild Fos, der fo'r løs som et Rovdyr paa det Bytte, knugede store Klippestykker i sin vaade Favn, vred sig vildt over dem, blev tvungen ned i en Afgrund med mørkebrune Klippesider, sprøjtede og kogte, skummede og hvirvlede. Broens Rækværk var vaadt af Skum; det stænkede os op i Ansigtet og paa Hænderne.

Der forlod den lille Inger os. Da jeg gav hende en Krone, blev hun helt forbavset, nejede dybt, og af Glæde over den uvante Fortjeneste, sprang hun som en Kat op ad, og snart skjulte Skoven hende.

Vi stod et Øjeblik stille og sank hen. Denne Lyd af syngende Vande, som man hører overalt i Norge, har altid

tiltalt mig. Der kan vel neppe lægges Ord under deres Sange, og dog er vist Mange tilbøjelige til at forsøge det. Hver lægger vel den Text under, som ligger ham nærmest.

Jeg troede at høre en trøstende Sang, et Løfte om, at som alle disse Vande ustandselig trods alle Forhindringer sprænger sig Vej til det store aabne Hav, saa vil Menneskenes Frihedstrang gjennem Overtroens, Fordommenes, Slavesindets, Hovmodens, Lumpenhedens Fjeldklumper og lumske Faldgruber sikkert, trods Vridninger og Bugtninger, gjennem høje Stigninger og dybe Fald, arbejde sig ud, hvor den kan brede sig sejerrig i det uendelige Rum.

Ja, saa tog vi Skyts og kjørte hjem ad Slangevejen op over Fjeldene mod Nord.

Paa Snoningerne om Fjeldet svandt Dalen for mit Syn; svagere og svagere lød dens levende Vandes Stemme. Men gjentagne Gange kom den frem igjen, fjernere og lavere liggende; tilsidst saa' vi den i et kort Glimt — — saa tog vi Afsked med den for denne Sinde.

Touren havde ingen onde Følger for den, som kunde have Aarsag til at ængste sig for dem.

Men paa Sanatoriet, hvor vi skulde have været til Middagen Kl. 2, og hvor vi naaede Kl. 6, havde man været meget angst for os og forestillet sig alt muligt ondt. Ejeren havde ladet søge efter os baade ved kjørende og ridende Folk. —

Med venlig Hilsen til fælles Venner og Bekjendte fra

Deres hengivne

S. Schandorph.

FRA KUNSTNERMAPPEN. — I: HANS TEGNER.

GLÆDELIG JUL!

PAA DÆKKET

AF

EN NORSK FJORDDAMPER.

Mode mellem Fjord og Fjælde,
Himmel! hvor det Alt er skønt;
hvem kan skildre, hvem fortælle,
hvor det Vand er dybt og grønt —
hvor den Luftning kvæger Hjærtet,
renser Sjælen, løfter Sindet,
læger mildt, hvad der har smærtet,
lægger omkring Vunder Bindet!

Hvem? — jo der er En, som sidder
her imellem Spejl og Stavn,
ligegyldigt hvad hun hedder —
Ragnhild døbes hun ved Navn;
intet véd hun, Alt hun aner —
dybt i Øjet Nøkken grunder,
kaster ud i vide Baner
cu'er om Naturens Under.

Dér er Huldren – se den Jente:
hun er Kvinde, hun er smuk,
Alt det dagligdags bekendte
bliver nyt i hendes Suk;
Øjet hæves, Brystet bølger,
Læben aabnes, Stemmen svigter —
Sangen sig i Blikket dølger:
Ragnhild, Du er Fjordens Digter!

Skilles mellem Fjord og Fjælde,
det maa til, naar Timen slaar;
Dampskibspiben véd at mælde
om et Mødes Banesaar:
Læberne blir dobbelt røde,
dunkelt Øjets Stjærner brænde –
kun et Blik, et flygtigt Møde:
skønt, som Alt, hvad der faar Ende.

Holger Drachmann.

ERINDRINGER

FRA MINE LÆREAAR HOS PROFESSOR F. L. HØEDT.

Jeg var kun 13 Aar gammel, da Professor Høedt begyndte at læse med mig. (Det har nemlig altid været anset som en given Sag i min Familie, at jeg skulde være Skuespillerinde.) Jeg var stor og voxen og havde en ubeskrivelig Lyst, saa min unge Alder afskrækkede hverken min Lærer eller mig. Vi tog altsaa fat.

Høedt begyndte altid sin Undervisning med at lade Eleven oplæse Digte og fremsige Vers. Med dette vedblev han, hvis Eleven havde god Tid, som jeg havde, omtrent 1 Aar, derpaa begyndte han med en Rolle. Den Rolle han havde bestemt for mig, og som det var hans Mening at jeg skulde debutere i, var „Dronningen paa 16 Aar“. Hoedt havde nemlig aldrig tænkt andet, end at min Debut skulde foregaa paa „Det kongelige Theater“ og blev derfor meget skuffet og vred, da min Fader sagde, at han selv havde

Brug for mig, og det altid var tidsnok at komme til „Det kgl. Theater“, naar jeg havde faaet nogen Rutine og Øvelse. Dette holdt Høedt imidlertid ikke af og sagde, at i saa Tilfælde vilde han ikke læse mere med mig. Da nu min Fader ikke var tilsinds at forandre sin Beslutning, maatte jeg altsaa 15 Aar gammel debutere paa min egen Haand i „Den lille Hex“. Høedt var tilstede i Theatret og var rigtig godt fornøjet med mig.

„Hvor har De faaet alle de Bevægelser fra?“ spurgte han mig, da han efter Forestillingen kom op paa Theatret. „Hjemme i Stuen har De jo næsten ikke rørt Dem“.

„Oh nej!“ svarede jeg, „for jeg var saa bange for Dem, at jeg ikke turde“.

„Naa, ja ja“, sagde Høedt og lo. „Det er forresten meget godt. Jeg skal hilse fra Michael Wiehe, han synes om det“. Men han tilbød ikke igjen at læse med mig.

Min Fader havde til den næste Saison antaget „Et Waisenhusbarn“ og bestemt Hovedrollen deri for mig, men ung, som jeg var, turde jeg ikke alene binde an med denne store og vanskelige Rolle, og sagde derfor til Fader, at hvis han vilde have, jeg skulde spille den nu, maatte han gaa over og bede Høedt læse den med mig, da jeg ellers ikke turde. Høedt var ogsaa strax villig, og fra den Tid har han i Løbet af en halv Snes Aar været min trofaste og omhyggelige Lærer og Opdrager. Høedt indskrænkede nemlig ikke sin Undervisning ligeoverfor dem han holdt af og interesserede sig for, til blot og bar Instruktion af Roller, men sørgede ogsaa for Elevens aandelige Udvikling i det daglige Liv. Han gav os gode Bøger af udmærkede Forfattere til Læsning, og bagefter æskede han vor Mening om det læste og forklarede os, hvad vi ikke havde forstaaet eller forstaaet fejl, samt forlangte, at vi skulde give ham Grunde for vor Opfattelse af det Læste.

Selve Instruktionen kunde hos Høedt foregaa paa forskjellig Maade, eftersom han fandt, at Eleven havde mer eller mindre Talent. Man har undertiden bebrejdet Høedt, at han lærte Eleverne at kopiere sig; men dette var kun, naar han ikke fandt videre Talent hos Eleven, men dog, i Følge sin Stilling ved Theatret, var nødt til at læse med Vedkommende. Derimod, naar han troede at have fundet Evner, bar han den mest omhyggelige Omsorg for at bibeholde Elevens egen Opfattelse, og hjalp kun lidt paa falske Accenter og gale Betoninger.

Jeg husker den Gang jeg skulde læse „Viola“ med Høedt; jeg kom med min Rolle og, som sædvanlig, skulde jeg først fortælle ham, hvorledes jeg havde opfattet Karakteren og tænkt at udføre den. Da jeg var færdig med det, sagde han;

„Men det er slet ikke som Fru Heiberg. De tænker den alvorlig, lidt melankolsk, Fru Heiberg var langt mere piquant.“

„Jeg har, som De ved“, svarede jeg, „ikke set Fru Heiberg i den Rolle, men det forekommer mig at naar en Rolle kan opfattes paa to forskjellige Maader, gjør en Skuespillerinde bedst i at trække den Side stærkest frem, som ligger nærmest hendes eget Naturel; det alvorlige er, som De ved, min stærkeste Side, derfor har jeg tænkt og følt Rollen alvorlig“.

„Maaske har De Ret“, sagde Høedt; jeg skal tænke over det; lad Rollen ligge her, saa kan jeg læse den igjennem, og kom saa igjen imorgen“.

Da jeg kom, gav Høedt mig ikke strax Ret, men sagde, at han vilde see mig spille Rollen; og da han fandt det kjønt og godt, gjorde han ikke flere Indvendinger, men lod mig følge mit eget Hoved. Rollen lykkedes udmærket godt for mig ligeoverfor Publikum og er altid bleven betragtet

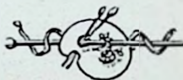
som hørende til mine bedste; men uagtet Høedt i denne Rolle havde opgivet sin egen Mening ligeoverfor min, var dog ingen gladere og mere tilfreds end han over mit Held.

Hvad Høedt derimod fordrede og strengt holdt paa til det yderste, var, at Eleven havde lært sin Rolle godt udenad, inden han kom og viste ham den; havde man ikke det, blev Høedt vred og irriteret, kaldte det Mangel paa Respekt, baade ligeoverfor ham og Opgaven og var ikke god at gjøre tilrette den Dag, hvis han i det hele taget indlod sig paa at ville see den daarlig lærte Rolle, inden den var fuldstændig memoreret. Ellers var han altid mild og elskværdig, saaledes at Undervisningstimerne af os alle blev betragtede som noget uhyre morsomt og tiltrækkende. Han kunde ogsaa sommetider, istedetfor at instruere os, finde paa selv at læse Digte for os, eller spille en Scene af Hamlet eller en anden af sine egne store Roller og forklarede os saa, hvad han havde tænkt og ment med dette eller hint, hvad jo naturligvis baade var morsomt og lærerigt og bidrog bestandig til at vedligeholde vor Lyst og Interesse for Theatret. Høedt har heller aldrig tilladt os at jaske med en Rolle, selv om den var nok saa lille, men fordrede den samme Omhu og det samme Arbejde for den, som for en stor.

„Viola" og „Den Yngste" vare de to sidste Roller jeg læste med Høedt; efter at have seet dem, erklærede han, at jeg ikke mere behøvede at vise ham mine Roller inden Prøverne, men lovede, at han nok skulde komme over paa Theatret og see en enkelt Prøve og sige mig, hvad han ikke syntes om eller fandt mangelfuldt. Dette er efter min Mening af ubeskrivelig Værdi for en Skuespiller, da mangt og meget kan tage sig anderledes ud for Tilskueren end for Kunstneren selv. En Skuespiller burde derfor altid have Lov til at tage en Ven med paa en af de sidste Prø-

ver, en Ven paa hvis Dom han satte Pris og hvis Venskab han kunde stole paa, istedetfor kun at være henvist til Raad af Folk om hvem han mangen Gang ved, at de hverken interessere sig for ham selv eller hans Evner. I denne Henseende ere vi Skuespillere slettere stillede end andre Kunstnere. En Billedhugger, en Maler, en Digter, kan alle søge deres Venners Mening, inden de præsenterer deres fuldførte Arbejde for Offentligheden, og opnaar derved ofte, ved ganske smaa Vink, at undgaa Fejl, som ellers vilde have skændet Totalvirkningen af deres Værk. Dette kan en Skuespiller ikke, da han jo behøver Scenen og sine Medspillende for at opaaa den rette Virkning. Selv da Forholdene gjorde, at Høedt ikke mere holdt af at komme paa Theatret til Prøverne, slap han dog ikke Interessen for sine forhenværende Elever, og jeg har aldrig ligeoverfor Roller, som i „Hærmændene“ og i „Lady Tartuffe“ haft nogen varmere og mere anerkjendende Tilskuer end min gamle Lærer og Ven, Professor F. L. Hoedt.

Agnes Nyrop
født Lange.

En Folkevise.

(Til Belæring og Advarsel).

Det var Herre Peder,
Han fæsted saa væn en Maar;
Førte han hjem Skjøn Elsebet
Alt i sin egen Gaard
    Men Lidet saa vil det baade.

Bad han hende raade frit
For Guld og Hus og Jord;
Ikke vilde han Andet have
For sig end sit Skrivebord.

Det mæled Herre Peder
Alt til sin Hjertenstro:
„Imens jeg drager af Gaarde,
Du lade mit Bord i Ro.

„Støve du, hvor du vil og kan,
Støve du her og der;
Saa Mænd ved, liden Elsebet,
Kom aldrig mit Bord for nær.

Svoret jeg har ved vor Frue
Og ved hin rige Christ:
Hvo som rører mit Skrivebord,
Slaaer jeg ihjel forvist!"

Det var ikke efter
Mer end Timer to,
Ikke lod unge Fru Elsebet
Hr. Peders Bord i Ro.

Gik hun unge Fru Elsebet
For Skrivebordet at staae;
Det vil jeg for Sanden sige:
Hun satte Skik derpaa.

Alle de Pergamenter
Hun ordned med Haand fuldsnar;
Øverst der laae hans Hvæssesten
Og nederst hans Øienglar.

Mæled den Terne, der hun stod
Med Haand under Forklæd' gjemt:
„Hjælpe os nu vor Frue af Nød;
Det er fuld farlig en Skjemt!"

Alt da mæled den Terne,
Hun stod baade bleg og rød:
„Gud naade jer, unge Fru Elsebet!
Det bliver vist eders Død!"

Hjem kom silde Hr. Peder
Og monne for Borde gaae;
Ikke var der de Voxljus,
Som førre var van at staae.

Ind kom unge Fru Elsebet
Med tændte Ljus i Hænde:
Stor Sorg fik Herre Peder,
Han skuede den Elende.

Slog han Haand mod Egebord,
At Mærker blev der at see:
„Og hør mig, stolte Fru Elsebet!
Hvi voldte du mig den Ve?“

Mæled unge Fru Elsebet,
Hun var til Svar ei sen:
„Saa Mænd ved, Herre Peder,
Stuen maa dog gjøres ren!“

Frem gik Herre Peder,
Han vrededes ved de Ord;
Han slog til unge Fru Elsebet,
At hun faldt død til Jord.

Thi raader jeg hver Danneviv,
At vel det maa hende gaae:
Hun røre ei Husbondens Skrivebord,
Fast end der er Støv oppaa.
Men Lidet saa vil det baade.

Ernst v. d. Recke.

I DET YDERSTE HAV.

Af

N. Juel-Hansen.

„Se, at Mutter og jeg fik hinanden i Ungdommens Dage, det kan vi nu takke Hvalfisken for“, bemærkede den gamle Skibskaptejn.

Det var en Meddelelse, der nok kunde trænge til lidt nærmere Oplysning, om man ellers skulde forstaa den, mente de Tilstedeværende. Saa fortalte han følgende:

„Det er nu mange Aar siden. Mutter og jeg var blevne forlovede, og Dagene gik, nej de fløj i Lyst og Glæde. Men en Sømand maa aldrig blive gammel paa Landjorden, og da jeg saa snakkede om, at nu maatte jeg se at komme af Sted, begyndte hun at hænge med Hovedet. Det var altfor haardt med de lange Adskillelser, mente hun, og skulde der gaa et Aar eller mere mellem hver Gang vi saas, var det jo næsten ligesom slet ikke at være forlovede. Men

Mutter har nu altid haft det med gode Ideer, og da hun havde summet sig lidt, gav hun mig det Raad, jeg skulde rejse ud og tjene saa mange Penge, at jeg kunde kjøbe mig et Skib — det behøvede jo ikke at være af de aller største, lagde hun beskedent til — saa skulde vi gifte os, naar jeg kom hjem, og hun vilde følge mig paa det salte Vand, hvor hen Vejen førte.

Jeg lo jo saa smaat ad hende, for Styrmandshyre rækker nok ikke langt, naar man vil kjøbe Fartøj. Men hun troede saa fuldt og fast paa, at det lod sig gjøre og lavede saa mange Planer for Fremtiden, at hun halvvejs fik mig til at tro det ogsaa. Og da vi sagde hinanden Farvel, maatte jeg love hende, jeg nok skulde have Pengene med hjem.

Vi skulde til Boston, og mens vi sejlede over Atlanterhavet, havde jeg det bedste Haab, men det sank mere og mere, alt som vi nærmede os amerikansk Kyst, og alt hvad jeg anstrængte mig, kunde jeg ikke hitte paa „Maaden", og det var jo den, det kom an paa.

Saa laa vi i Bostons Havn. Penge og Bryllup og eget Fartøj, det løb rundt i Hovedet paa mig og gjorde mig saa forvirret og ør, at jeg tænkte, det aldrig vilde lykkes mig at samle mine Tanker saa meget, at jeg kunde tjene en Styver ud over Hyren, og jeg blev jo ikke saa lidt tung om Hjærtet ved Udsigten til, at jeg skulde komme tomhændet hjem til min lille Fæstemø.

Der laa en amerikansk Bark i Havnen og blev rustet ud til Hvalfangst. Jeg gik om Bord paa den — jeg drev i det Hele saa mange Steder om for at se, om ikke Noget skulde vise sig angaaende de Penge. De søgte en Anden-Styrmand. Betingelserne var gode nok: høj Løn, Andel i Udbyttet og Togtet endt paa 6 Maaneder. Det var jo ligesom et Vink af Skæbnen; her kunde jeg tjene Pengene!

Jeg tænkte mig allerede som Kaptejn paa mit eget Skib med Mutter stuvet agter ud i en lille lun Kahyt. Jeg fik Alting ordnet med min gamle Kaptejn, tog Hyre paa Amerikaneren og skrev hjem, at nu gik jeg Nord paa efter Pengene. Og saa — ja saa gik vi Nord paa.

Vi skulde op i Melville-Bugten. Dér gik den bedste Hvalfisk, sagde de.

Vejret var godt; men vi maatte holde Udkig, saa det gjorde ondt i Øjnene, ikke saa meget efter Hvalfisk som efter Isbjærge. Hver Gang vi var inde i en Strømning, kom de sejlende imod os, snart enkeltvis, snart i hele Flaader. Undertiden omringede de os saaledes, at vi ikke kunde se aabent Vande, og da følte vi os tilmode, omtrent som jeg kan tænke mig en Mus i en Kreds af Katte. Faldt det saa i det samme paa med Taage, blev det ligefrem uhyggeligt. Se Isbjærgene kunde vi ikke mere, men vi hørte, naar de stødte mod hinanden med en underlig halvt knirkende, halvt skrigende Lyd, og vi hørte ogsaa, naar der brækkede Stykker af dem saa store, at Havet kom i Oprør, naar de faldt.

Imidlertid sejlede og sejlede vi, stadig Nord paa. Vi naaede de gamle Fangstpladser; men der var ingen Hvaler at se. De havde jo heller ikke haft Bud efter os, saa vi kunde strængt taget ikke forlange, at de skulde vente paa os. Saa satte vi Kursen Vester paa over ad Baffinslandene til. Her, forsikrede Kaptejnen, maatte de være. Og vi glemte næsten Isbjærgene for at stirre efter Hvalfisk, ligegyldigt om vi havde Vagt eller ej. Naa, til sidst fik vi jo Øje paa Næsesprøjtet fra en Hval. Det var ganske overflødigt at kommandere Folkene i Baadene, og det varede ikke mange Timer, inden de bugserede Fisken hen til Skibet. Da vi først havde faaet én, fik vi flere. Og nu begyndte der et lystigt Liv med Harpunering og Flensning og Kogen

og Smeltning. Trannede blev vi, saa det drev af os, og sodede med; men hvad gjorde det, vi havde jo Ingen at genere os for.

Selskab havde vi nok af. Stormfugle og Maager bedækkede Hvalkroppene og dannede smaa Skyer i Luften over dem. De kunde næppe vente, til vi var færdige med Flensningen; de samledes i Hundredvis paa Hvalen og fyldte sig med dens Kjød, og i deres Graadighed lod de sig ikke jage bort, selv om vi slog ned mellem dem med en Baadshage. Og mens Fuglene angreb Aadslet fra oven, samledes Hajer, Savfisk og Sværdfisk og desuden Alt, hvad der havde skarpe Tænder og Mod nok til at blande sig mellem saadanne Banditter, under Havets Overflade og hjalp til at æde Hvalen op.

Imidlertid havde vi harpuneret og flenset os hen i Juni Maaned, og Solen skinnede nu hele Døgnet. Den gik ikke ned og stod ikke op, men kredsede rundt langs Horisonten, først helt nede, senere længere og længere oppe, men stadig gik den rundt uden at vise Forskjel paa Middag og Midnat. Og al denne Mængde Sol virkede paa Isbjærgene, smeltede løs paa dem, tog fat dér, hvor forrige Aar Sommersol havde sluppet. Herved antog de allehaande Former: mægtige Buer, kæmpemæssige Paddehatte, Domkirker med Søjler, Taarne og Spir, Dyr fra Æventyrverdenen, Pyramider og Obelisker. Og saa var al denne Herlighed garneret med favnelange Istapper. Solen sørgede for Illuminationen. Og det var en Illumination! Det glødede som Ild, skinnede som Guld og Sølv og straalede som Ædelstene. Havet var mørkeblaat. Hist og her laa en skinnende hvid Isflage Vandet gyngede den ganske sagte op og ned, og den saa' ud som en stor Svane. Nu og da viste en Sælhund sig, og som den stod dér med det runde Hoved over Vandskorpen og stirrede paa os med sine store, kjønne Øjne, lignede den

en fredsommelig Havmand, der var kommen op fra sit vaade Bo for at tage os i Øjesyn.

Himlen var saa blaa og ren og varm at se til som nede i Bugten ved Neapel efter en Juniregn, og i denne rene Luft svømmede hvide Uldskyer med Guld- og Purpurbræmmer. Altsammen saa' det varmt ud, men alligevel var det saa koldt, saa uhyggelig koldt, og jeg maatte tænke paa, at nu var det Skjærsommer hjemme i Danmark med blød, varm Luft, udsprungen Skov og Fuglesang. Der oppe havde vi kun Vand, Is, Maageskrig og Kulde.

Og saa var der denne uafbrudte Dag.

Vi kunde spise til Middag om Natten og sove om Dagen, uden at det syntes os paafaldende eller uregelmæssigt. At se paa Uhret hjalp slet ikke. Det fortalte os kun, at Klokken var 12, men ikke om det var Middag eller Midnat. I Begyndelsen var dette evindelige Dagslys en Behagelighed. Jeg havde en Følelse af, at jeg var bleven fri for en eller anden Tvang, det var mig næsten, som om jeg var bleven uafhængig af Tiden. Jeg syntes, det var en evig Tid siden, vi havde haft Nat, og Lamper og Lys forekom mig som nogle underlig forældede Indretninger, der skrev sig fra en Tid, hvor Menneskeslægten var ufattelig langt tilbage, og jeg forstod ikke, hvorledes det havde været mig muligt at leve tilfreds den Gang, det endnu skiftede med Dag og Nat.

Men lidt efter lidt blev det helt anderledes. Det stadige Lys forstyrrede mig, jeg kunde aldrig rigtig faa Ro eller Hvile, Søvnen blev kort og uregelmæssig. Det var ligesom jeg nød og stadig til Overmaal maatte nyde et eller andet Pirringsmiddel. De siger jo, Planterne kun voxer, saa længe Solen skinner. Jeg antager, Solen har en lignende Magt over os. I det Mindste gjør den os livlig og aarvaagen, ligesom Mørket sløver og nedtrykker os. Men nu altid at

skulle være livlig og aarvaagen uden at kunne faa den nødvendige Hvile, der giver Træthed og Utaalmodighed.

Jeg har læst et gammelt Æventyr om en Fløjte, der havde den Egenskab, at naar man blæste paa den, maatte Alle, der hørte det, danse. I Begyndelsen er Dansen sagtens gaaet med Lyst og Glæde. Men naar saa Trætheden kom, uden at Danserne kunde faa Hvile, naar de ikke kunde gjøre sig fri for de lokkende Fløjtetoner, saa maa den smukke Musik være bleven dem en Rædsel og den fornøjelige Dans en Forbandelse.

Omtrent saadan gik det os med den uafbrudte Dag. Og saa var der én Ting til. For en kortere Tid kan det jo være morsomt nok at sige sig løs fra alle sine Vaner. Men man vil dog gjærne vende tilbage til dem, og er Vejen saa spærret, ja saa længes man efter dem næsten ligesom man kan længes efter sit Hjem, naar man er paa Rejse. Se, alle vore Sædvaner var jo indrettede paa Morgen og Aften, Dag og Nat, og da det nu gik ud i Et altsammen, saa gik vort Liv ogsaa ud i Et. Lidet blev gjort, meget forsømt, og vi syntes, at Alt, hvad vi foretog os, skete paa forkert Tid. Derfor maatte vi lave os et Skema ligesom Skoledrengene og lade hver Time i Døgnet have sin Forretning. Havde vi ikke gjort det, tror jeg, vi var blevne sindssvage af for stor Livlighed og for meget Lys.

Da Dagen havde varet en Maaned, fik vi en saadan Længsel efter en Smule Hvile, efter lidt Nat, at det næsten ikke var til at holde ud. Vi vidste, Dagen ikke vilde vare ved, men alligevel var vi ikke langt fra at opgive Haabet om, at det nogen Sinde vilde blive Nat igjen.

Saa kom der en Tid, hvor Solen stod lidt lavere ved Midnat, og endelig begyndte den som en ordentlig, adstadig Sol at staa op og gaa ned. Længe var den vel ikke ene, men vi fik dog lidt Tusmørke, og det var en Vederkvægelse

som at holde Hvil ved en Kilde, naar man har gaaet sig træt og hed paa en støvet Vej.

Imidlertid blev vi ved at harpunere og flense, og Maager og Stormfugle aad sig saa fede, at de ikke gad slaas mere. Men skulde vi slippe hjem, inden Vinteren tog fat og spærrede os inde, saa maatte vi skynde os at vende Næsen Syd paa. Det sagde jeg ogsaa til Kaptejnen, men han svarede, at han vilde blive lidt endnu. Denne Gang kunde han faa fuld Last og Tran og Fiskeben; det gik kun sjældent paa, og nu skulde vi bare hænge i, saa naaede vi nok Atlanterhavet i god Tid. Men det var bedst, vi belavede os paa at overvintre der oppe.

Og jeg, som havde lovet min lille Fæstemø at være hjemme med Pengene om et halvt Aar! Nu kunde jeg ikke engang lade hende vide, hvor jeg var, og hvorfor jeg ikke kom. Saa vilde hun sagtens tro, jeg var bleven borte i det kolde Vand der oppe. Det faldt mig lidt drøjt at tænke paa, at to smukke, klare Øjne skulde græde over mig, og jeg blev ganske syg af Længsel og Tranlugt. Men for øvrigt maatte jeg jo holde min Sorg for mig selv.

Dagene blev kortere og kortere. Solen stod ved Middagstid helt nede i Horisonten. Fuglene, Maager, Alker og Vildgæs trak i store Skarer Syd paa, bort fra Nordpolens Vinterkulde, bort fra dens lange Nat. Deres Skrig lød saa underlig i den stille Luft, det var ligesom en Kalden, en Advarsel om at flygte, at ikke Døden skulde naa os. Rejsen gik lige hen over vore Hoveder, men vi blev, hvor vi var, havde kun Tid at tænke paa Tran, ænsede ikke Isgubben, der var i Anmarsch Nord fra. Og naar jeg saa' paa Fuglene, der skyndte sig bort, som man skynder sig, naar man har Døden i Hælene, saa følte jeg mig til Mode, som jeg kan tænke mig En, der er lænket til en Sten

og ser alle Mennesker flygte bort af Frygt for et Jordskjælv.

Frosten tog tidlig fat — vi maatte belave os paa en Overvintring. Kursen blev sat mod Land, og vi søgte ind i en Bugt, der dannede en god Havn. Proviant havde vi nok af, og med Skibet fuldt af Tran og Spæk tænkte vi, det skulde lykkes os at holde Kulden ude.

Og nu sammenkittede Frosten alle Isblokke og Flager. Saa langt Øjet rakte, saa' vi ikke andet end en stor Ismark. Paa nogle Steder var den flad som en Slette, paa andre havde Flagerne stablet sig ovenpaa hverandre og dannet uhyre Mure af Pak-Is. Over dem og over Sletten hævede Isbjærgene sig i deres forunderlige Former. Nu laa de stille og urokkelig, som om de vilde gaa til Ro sammen med den øvrige Natur og sove Vinteren bort.

Sidst i Oktober sank Solen ned under Horisonten og viste sig ikke i tre Maaneder. Men i Begyndelsen af denne lange Nat var det dog ikke fuldstændig mørkt; hver Dag havde vi nogle Timers Dæmringslys ved Middagstid. Men Dæmringen blev kortere og kortere, til sidst blev den helt borte. Saa havde vi Polarnatten med det dybe Mørke og med Nordlysene. Næsten hvert Døgn var de paa Himlen, svagere eller stærkere, snart som et mat, hvidligt Lys med enkelte tindrende Fnug, snart som Straaler, hvide, røde og violette, der flimrede og bølgede mellem hverandre. De skød op fra Horisonten, standsede et Øjeblik og bredte sig derefter pludselig over den ene Halvdel af Himlen. Og paa samme Tid skød der en Buket af Ildstraaler op fra et andet Sted, foldede sig ud som en Vifte og forsvandt. Eller det bredte sig over Himlen som et Purpurgevandt. Der gik sagte Vugninger igjennem det, som om det bevægedes af Vinden.

Og alle disse Nordlys spredte Tusmørke over Isen.

svagt som det, uden Varme som det, og ligesom det uden at kaste Skygge. Ellers var Himlen som sort Fløjl, Stjærnerne tindrede blankt og koldt og kredsede rundt om Polarstjærnen. Den stod stille, hævdede sin Plads som Midtpunkt for de Andre, her var den jo Konge. Naar vi havde Maaneskin, gik Maanen sin ensomme Gang langs Horisonten.

Aldrig havde jeg troet, det kunde blive saa koldt. Udenfor frøs det 38 Grader. Vi fyrede i Kahytten, saa Ovnen gløðede, vi brændte Spæk og Kul, og vi hyllede os ind i Uldtøj og Pelsværk. Men alligevel frøs vi, som om vi havde Isvand i Aarerne. Væggene var dækkede med Rimfrost og smaa Iskrystaller. De skinnede nok saa muntert i Lampelyset, men — aa, saa koldt. Aldrig fik vi Thermometret højere op end til 2 Grader. Det var jo kun lidt, og dog 40 Grader varmere end udenfor.

Alle vore Madvarer frøs og blev haarde som Glas. Smørret maatte vi mejsle ud i Smaastykker; det sprang med et muslet Brud ligesom Flintesten. Den tørrede Frugt frøs sammen i Klumper, der lignede forstenede Svampe, Kaalen maatte arbejdes itu med et skarpt Brækjern. Kjødet var saa haardt, at Øxen ikke bed paa det. Vi maatte bruge Jærnstænger eller ogsaa stille det ved Siden af Ovnen. Paa et Par Dage tøede det i nogle Tommers Dybde, og saa slugte det en utrolig Mængde af vor Varme.

Det ene Døgn gled over i det andet, lige mørkt, lige koldt, lige tungsindigt og dødsstille; det sløvede og nedtrykte os baade paa Sjæl og Legeme. I Begyndelsen fik vi Boldtspil, Væddeløb og Lege i Gang for at holde Blodet friskt og varmt. Men Sløvheden tog Magten fra os, og vi kunde ikke faa Folkene — daarligt nok os selv — til at tage den nødvendige Bevægelse. Det daglige Arbejde med Renholdelse af Skibet og med Brandvagt gik paa Tur og tog ikke lang Tid. Resten af Døgnet laa de i deres Køjer.

og drev Tiden hen. Jeg følte selv, hvorledes Mørket og Kulden, maaske Stilheden med, sløvede og slappede mig, jeg fik samme Lyst som Matroserne til at døse i min Køje, og havde jeg ikke altid haft min lille Fæstemø i Tankerne, tror jeg, jeg havde givet efter for denne Lyst.

Med Dagslyset var ogsaa den sunde og friske Ansigtsfarve forsvunden fra vore Ansigter, og vi lignede gule Voxmasker med Glasøjne. Hver Dag blev Folkene kommanderede til Extraarbejde, og de maatte bruge Sav og Øxe — rigtignok med Forsigtighed, thi Kulden havde gjort Jærnet skørt. En Gang imellem lokkede vi dem ogsaa ud af Skibet og fik en Leg i Gang, men Slapheden og Ugideligheden tog stadig til. Friluftsøvelserne kom vi nu ogsaa til at indstille af en anden Grund. Isbjørnen vilde være med. Naar Kulden begynder at tage rigtig fat, gaar Hunnen i Hi nede i en Snedrive. Den fine, støvagtige Polarsne drysser over hende i et tykt Lag; dér ligger hun lunt og godt, tærer paa sit Huld, kaster sine Unger og faar Tiden til at gaa saa fornøjelig som muligt.

Imens turer Hannen om paa Isen i den mørke Nat med slunkent Skind, tom Mave og glubsk Mine. Han har en fin Lugt og er ikke længe om at spore Byttet, hvad enten det saa er en Sæl eller en Matros.

Saa længe vi havde Grønsager, gik det nogenlunde an, men da de var forbi, forværredes min Tilstand, saa jeg aldrig havde troet, jeg skulde slippe levende fra det. Jeg kunde mærke, Svaghed og Mathed begyndte at tage Magten fra mig; det var, som om Benene bøjede sig under Legemets Vægt, og som om Muskler og Sener ikke mere kunde spændes. Gav jeg efter for denne Svaghed, bragte det ingen Lindring, men forværrede snarere min Tilstand. Køjen gav mig ingen Hvile. Alt, hvad jeg vendte og drejede mig for at falde til Ro, lykkedes det ikke, og saa fik jeg en For-

nemmelse af, at jeg nu lige saa lidt kunde røre Armene og Hovedet som Benene. Selv Aandedraget blev svagere, Brystmusklerne nægtede Tjeneste. Faldt jeg i Søvn, kom Drømmene, saa onde og ængstende, at jeg var glad ved at vaagne og gøs for at lægge mig til at sove igjen. Saa stræbte jeg at mande mig op, men Øjnlaagene faldt i, som om det var ved deres egen Tyngde, og jeg sank hen i en Døs, en Halvslummer, der ikke vederkvægede, men kun for et Øjeblik omtaagede Bevidstheden om vor ulykkelige Stilling.

Og i al denne Tid var mine Tanker ikke et Øjeblik borte fra Danmark og min Fæstemø. Hun troede sagtens, jeg var død, og paa en Maade havde hun Ret; helt levende var jeg ikke og begreb heller ikke, hvorledes jeg nogen Sinde skulde blive det igjen. En Sømand maa tidt nok tage en Tørn med Sø og Storm, og mere end én Gang i mit Liv har jeg tænkt, at nu var det forbi, men aldrig har jeg tabt Modet. Thi selv om man føler, man er den Lille, og det gjør man, naar Elementerne tager fat, saa kan man dog levere en Kamp for Livet, og den Kamp spænder Nerverne og samler, hvad vi ejer af Sjæls- og Legemsstyrke. Men her laa jeg i denne endeløse, kolde Nat, lamslaaet baade paa Vilje og Krop, levende begravet paa denne Is-Kirkegaard og Tankerne løb deres egne Veje: Hvis vi nu var sluppet ud, inden Isen spærrede for os, eller hvis jeg slet ikke havde taget Hyre paa denne Hvalfanger, og hvis jeg saa havde været hjemme i Danmark hos min Fæstemø — ja, jeg drømte mig ind i al den jordiske Lykke, jeg kunde have nydt, hvis blot — —. Men hver Gang den Drøm var bleven rigtig levende, blev jeg vækket ved en Smerte, et Kuldegys eller en Stønnen fra en af mine Lidelsesfæller. Ja, saa var jeg igjen i Virkeligheden, og den var saa forskjellig fra Drømmen, at jeg blev endnu ulykkeligere end før.

Det var Skjørbug, jeg led af. Men jeg var ikke mellem de mest Syge. De, Skjørbugen havde faaet rigtig Tag i, døjede ganske anderledes.

Deres Tandkjød blev blødt og svampet og bedækkedes med smaa, blødende Svulster, deres Aande havde Liglugt; de begyndte allerede i levende Live at gaa i Gæring og Forraadnelse. Paa deres Hud viste sig røde Pletter, som snart antog en violet Farve, og saa blev disse Pletter saa modbydelig bløde. Staklernes Ben svulmede op og trak sig sammen under voldsomme Smerter. Og Smerterne trængte ind i Indvoldene, saa de Ulykkelige skreg af Kval og Fortvivlelse og forlangte, vi skulde dræbe dem.

Vinteren sneglede sig hen som en lang Nat med Søvnløshed og onde Drømme og Smerte og Angst. Det blev Juleaften. Ingen ænsede det, vi havde rent glemt baade at haabe og at glæde os.

Vi var komne hen sidst i Januar. Saa viste der sig en Dag ved Middagstid et svagt, rødliggult Skjær helt nede i den sydlige Horisont. Det var det første Tegn paa, at Solen nærmede sig. Hver Dag blev Skjæret lidt stærkere, og hver Dag gled Solen et lille Stykke længere opad. Der var Ingen om Bord, som talte om Andet. Nu havde vi i det Mindste Noget at længes efter. Og for hver Dag blev Dæmringen klarere og varede længere; den viste sig ej alene i Syd, men begyndte i Syd-Øst, ganske svagt, rykkede med voxende Glans hen imod Syd og gled derpaa ligesom hendøende over mod Syd-Vest. Hver Dag blev der holdt Udkig, Enhver, der kunde kravle bort fra sin Køje, stirrede mod Syd.

Endelig kom den 15de Februar. Jeg véd ikke, hvorledes det gik til, men vi havde ligesom en Følelse af, at nu maatte Solen komme. Vi saa' og saa', kunde næppe drage Aande af Spænding. Langt borte laa et Isbjærg indefrosset.

Dets Spidser begyndte at skinne som blankt Sølv, først svagt, saa stærkere. Og Skinnet kom os nærmere, til sidst naaede det os. Saa kom Solen! — som en rød Stjærne, kun med den øverste Del af Skiven over Vandlinjen. Vi fik Huerne af og foldede Hænderne. Det var, som vi havde set Vor Herre selv. Og jeg kunde ikke lade være at tro, at dér ude, langt borte, hvor Stjærnen stod, der maatte Danmark ligge.

Næste Dag blev ikke én Mand i Køjen. Vi, der nogenlunde kunde staa paa Benene, maatte bære dem, der ikke kunde. Og Solen mødte paa Klokkeslettet. Nogle af de dødssyge Stakler græd, andre lo, og et Par af de aller daarligste gjorde et vanvittigt Forsøg paa at raabe Hurra! Jeg fik Taarer i Øjnene ved det.

Nu avancerede Solen godt op paa Himlen, og vi fik Besøg af Eskimoer, der bragte os fersk Sælkjød. Det og Solen hjalp os vidunderlig godt. Et Par stakkels Gutter maatte vi begrave i Sneen deroppe, vi Andre fik nogenlunde Kræfterne igjen.

Og da en velvillig Storm knækkede Isen for os, gjorde vi Sejl ad Boston til.

Endelig kom jeg tilbage til Danmark. Over et Aar havde jeg været borte. Min lille Fæstemø var jo bleven bleg og hulkindet, og de klare, muntre Øjne var matte og bedrøvede, men hun blev snart frisk igjen. Og Velsignelse havde der alligevel været med den Tur; thi for min Andel i Fangsten kjøbte jeg en lille Part i en smuk Brig, som jeg kom til at føre.

Og Mutter og jeg blev splidsede hos Præsten, og vi sejlede ud over det salte Vand. Altid var vi paa Rejse og dog altid hjemme. Vi var ligesom Sneglene — vi førte vort

Hus med os. Og Kahytten var stor, og det var heldigt, for Mutter og jeg kom til at dele den med et Par Rollinger, der var helbefarne, inden de kunde gaa.

Nu er Rollingerne store, stærke Mænd, der selv sejler om med Kone og Børn. Men Mutter og jeg, ja vi er blevne Børn, to gamle Børn, der sidder i Kakkelovnskrogen og fortæller hinanden Historier". —

FRA KUNSTNERMAPPEN. — II: H. P. LINDEBURG.

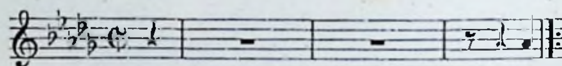
FRA JULETIDEN.

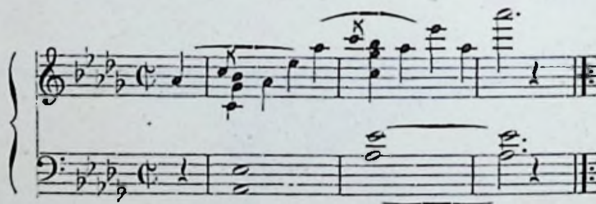
„JEG SPURGTE LÆRKEN".

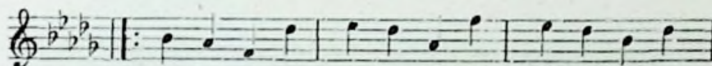
Peter Schram. Carl Andersen.

Sang.

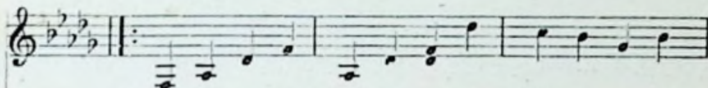
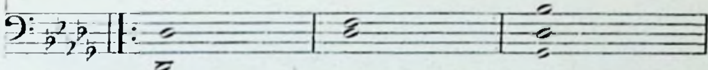
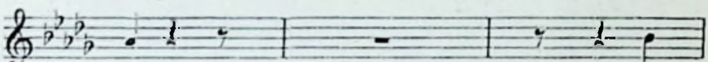

Piano.

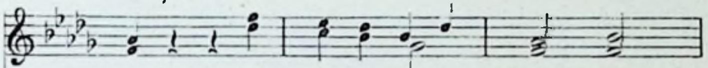
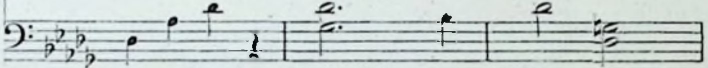
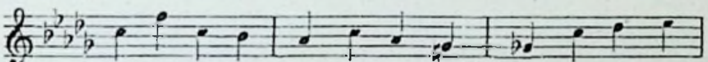

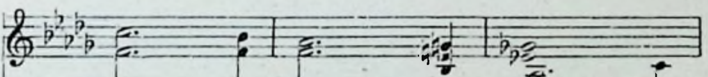
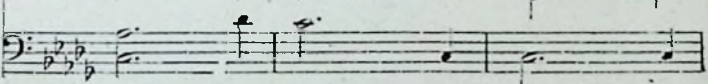
spurg-te Lær-ken, kjæ - re siig, hvor fly - ver Du nu
spurg-te Flo - den, kjæ - re siig, hvor rul - ler Du nu
spurg-te Sky - en, kjæ - re siig, hvor i - ler Du nu
spurg-te Jeg hvert Sko-vens Træ, der - til hvert Fjel-dets
Læng-sel er at see et Smil om den - ne sø - de

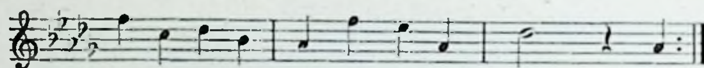

hen? Jeg
hen? til
hen? seo
Steen, hos
Mund, O!

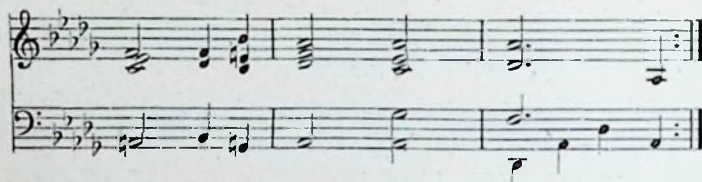

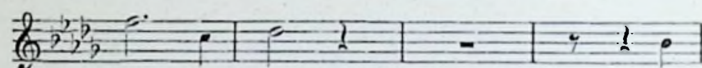
har ei Tid, saa sang den blødt, thi langt her - fra har
Ha - vet har jeg tidt mig drømt, og læn - ge læn - ge
So - len kys - ser Bjær-gets Top, jeg sag-tens døer naaer
Al - le gyn - ger Længs-len tyst, en Puls, der slog i
hav - de Vin - ger al min Sang, og Stren-gen Da - vids-

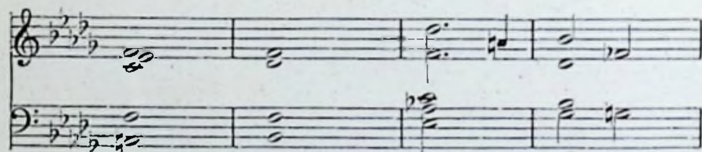

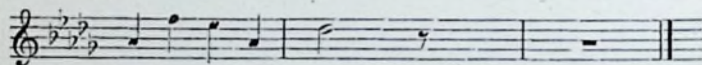
Een jeg mødt, som ven - ter mig i - gjen.
har jeg strømt, blev træt dog al - drig end.
jeg der - op, jeg maa dog op til den!
Ste-nens Bryst, som i den blø - de Green.

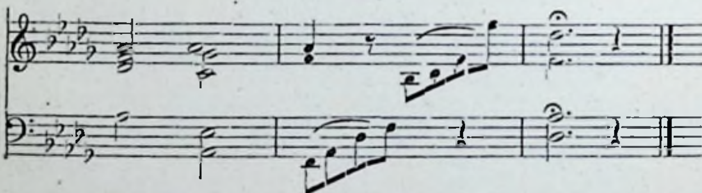

har - pens Klang, Til

Trøst i Sor-gens Stund!

EN

KJØRETOUR I VANDET.

Med Tegning af O. A. Hermansen.

Det er en meget interessant og ejendommelig Sommerudflugt, at tage en Tur over til den smukke, lille Æbleø, som ligger en halv Mils Vej udenfor det nordlige Fyen, omskyllet af Kattegattets, ofte meget vrede, Bølger.

Øen er en Mil i Omkreds, og tildeels skovbevoxet, kun Midten er dyrket Agerland.

Da jeg læste om Digteren Holger Drachmanns Besøg paa Øen, om hvordan han med sin Isbaad kom dertil mere død end levende, følte jeg den slaaende Modsætning mellem hans kolde, uhyggelige Tur og det smilende og solvarme Billede, som jeg i min Erindring gjemte af Øen og dens Omgivelser.

Jeg vil nu give en lille Skildring af mit Besøg derovre med dets Glæder og dets Besværligheder; det vil saa vise sig, om Andre kan faa Lyst til at prøve paa at gjøre det efter. —

Først og fremmest fordrer en saadan Tur ubetinget smukt Veir; ellers kan den blive farlig nok, da man nemlig skal kjøre i Vandet.

Dernæst fordrer Turen et nøisomt Sind med Hensyn til Bekvemmeligheder, endelig maa Touristen være af et let og letbevægeligt Gemyt for ret at kunne nyde Alt; thi det er netop de afvexlende Stemninger, som gjør denne Tour saa fængslende og ejendommelig.

Bogense var mit Udgangspunkt. Vi var „3 Vogne udi Rad", der velbefragtede med Madvarer og glade Mennesker rumlede hen over Bogenses gyselige Stenbro mod Nord hen ad Gyldenstensveien, en haard og bred Landevei, som løber langs Stranden til Jersore, en liden Bondeby, der ligger som et Fiskerleie lige ned til Stranden.

Veiret var straalende; Himlen var klar og blaa; end ikke den mindste „Makrelsky" var at opdage; kun en sagte, forfriskende Luftning strøg hen over vore Hoveder; den kom fra Stranden, der laa saa blank uskyldig, som om den aldrig kunde eller vilde være grum eller falsk, ja som om det var utroligt, at den fordrede Menneskeliv og voldte saa store Sorger og Ulykker.

Veien til Jersore blev forkortet ved alle mulige Fortællinger om og fra Øen. Jeg, som indfødt Kjøbenhavner, skulde nemlig rigtig belaves paa at nyde den sjældne Glæde, som forestod.

Hvorfor Øen egentlig hed Æbleøen?

Jo, det var, fordi Øen i gamle Dage havde været bevoxet med Æbletræer, dengang kaldet „Avlstræer", hvorfor den ogsaa dengang hed „Avlsøen", der senere blev til „Æbleøen".

Frugten derovrefra var saa smuk, og Æblerne havde en saa ejendommelig og aromatisk Smag, at den blev betalt i dyre Domme i Kjøbenhavn, hvortil den forsendtes paa de bekjendte smaa Skuder. Der, hvor Æbletræerne stode, breder nu Rug og Hvede sit bølgende Tæppe.

Om Øen hørte til Bogense?

Nei! Ikke længer!

Oprindelig eiedes den af Bogense, men da en Byfoged i det forrige Aarhundrede engang skulde foretage en communal Reise til Kongens Kjøbenhavn, hvilket jo dengang var en hel Begivenhed, blev det beordret ham at „sælge" Øen, og af de derved indkomne Penge skulde han udrede Reisen til Kjøbenhavn.

Saaledes gik det til at Øen blev Grev Petersdorfs paa Einsidelsborg; han gav 400 Daler for den, og brugte den saa især til Jagtpartier. Til et saadant Jagtparti skulde Prinds Christian, senere Christian den ottende, engang give Møde.

Kronprindsen kom da ogsaa til Jersore med sin elegante Vogn og sine vælige Heste; men da det blev betydet ham, at han nødvendigvis maatte skifte baade Hest og Vogn, vægrede Prindsen sig derved, enten det nu var, fordi han fandt det under sin Værdighed at kjøre paa Høstvogn, eller fordi han, ligesom sin store Forgjænger Knud, vilde prøve at trodse Elementerne.

Nok er det, Prindsen blev i sin egen Wienervogn, men lod sig dog tilsidst overtale til at tage andre Heste og Kudsk. Overfarten gik udmærket, og da Jagten havde været særdeles heldig, var Prindsen i glimrende Humeur; det blev imidlertid betydelig dæmpet, da han lagde Mærke til, hvor truende og hvor mørkt Vandet saa ud, da han skulde hjem igjen.

Alle raadede Prindsen til at overnatte paa Øen, men nej —, heller ikke dette vilde han høre efter, og Følgen var, at da man kom midtveis over, steg Vandet ind i Vognen; den ligefrem svømmede tillige med Hestene, og Prindsen maatte avancere op paa Caleschen, hvor han sad med nedhængende Ben, rystende af Angst og Kulde og gjennemblødt til Skindet af de venlige smaa Regnbyger, der drillende indfandt sig for at hjælpe med til at ydmyge Prindsen, der aldrig senere var til at formaa til at gjæste Øen.

Denne Historie virkede temmelig afkjølende paa min Begeistring. Dog! Veiret var jo deiligt, — hvad saa?

Der var endnu en slem Ting ved denne Tour, den nemlig, „at Øens Aander fordrede en Tribut af hvert Menneske, der første Gang satte sine profane Fødder paa Øens hellige Grund".

Endnu havde aldrig nogen været derovre uden at friste et eller andet Tab.

En ung Pige havde tabt en Guldkjede; der blev forgjæves ledt om den; først om hundrede Aar, naar Plougjernet ubarmhjertig har gjennemfuret enhver Plet paa Øen, vil Kjæden komme for Dagens Lys. Nogle havde tabt Uhre, Ringe og Broscher, andre deres Hjerter.

Naa! Endelig kom vi til Jersore, hvor tre Høstvogne stod forspændte og ventede paa os med deres primitive Sæder — Halmneg, der laa tværs over Vognen.

Der strækker sig en Sandrevle fra Fyensland til Æble-

øen; og denne Sandrevle er paa den ene Side afstukken med Pæle, som staa 40 Alen fra hinanden, saa man maa have en paalidelig og øvet Kudsk, som er klar i Hovedet, hvis man skal kunne kjøre „efter Stregen“. Vandet er meget, meget dybt paa begge Sider af Revlen; det er virkelig en farefuld Kjøretour.

Saa kjørte vi da ligeud i Vandet.

Det var en underlig Stemning, vi kom i, da pludselig den knasende Lyd af Grus, Sand og Smaasten under Hjulene hørte op, og vi lydløst kjørte i Vandet; jeg glemmer aldrig det Indtryk. En benauende, betagende Følelse var det, som end ydermere forhøiedes ved den ensformige Lyd, Hestenes Fodskifte i Vandet foraarsagede.

Pjask! Pjask! Pjask! Pjask! lød det monotont og taktfast. Kun i langsom Skridtgang tør Hestene gaa; man bruger omtrent to Timer til at kjøre den halve Mil.

Det var en yndig Septemberdag. Himlen var saa blaa, saa hoi og reen, som om den var fejet i Dagens Anledning, og Vandet laa klart over den hvide Sandbund. Det var sært saadan at kjøre i en Vogn og dog være paa Vandet, see ned i det, og see det Liv der rørte sig dernede.

Hver lille Sten, hver af de smukke Tangplanter og det grønne Søgræs, alt viste sig saa tydeligt i det stærke Solskin; selv de smaa Sandsnegle, som Søormene frembringe idet de skyde op fra Bunden, selv dem kunde man se, ikke at tale om Krabberne, som i skjæve kejtede Bevægelser flygtede for Hestenes Hove, og Stimer af sølvglindsende Smaafisk (Tobieser kaldet af Fiskerne), som forfærdede skjulte sig i de brune Tangbuske. Til den, der elsker Naturen, og som har et aabent Øie for dens vidunderlige Skjønheder, vil jeg sige: „Prøv denne Kjøretour over Vandet; du glemmer den aldrig, og fortryder den aldrig“.

Nu naaede vi derover. Hestene løftede deres fede,

blanke Kroppe af Vandet, pustede og stønnede af Træthed og nikkede med Hovederne som for at vise deres Tilfredshed over atter at være paa Landjord.

Ogsaa for os var det en Lindring, da de hundredeaarige Ege og Bøge dannede et Tag over vore Hoveder, der vare lidt trætte af de stærke Solglimt paa Vandfladen.

Ligesom da Holger Drachmann besøgte Øen, saaledes var det ogsaa denne Gang Skovriderfamillen, der agerede de tjenende Aander. Og det var med ublandet Glæde, vi bleve modtagne.

Nu kom denne vel bekjendte hyggelige Travlhed med at pakke ud, bære hen og dække Bord, som hører med til den lykkelige Stemning, man føler, naar man er paa Skovtour.

Efter Maaltidet stormede vi Unge i Forvejen ind i Skoven for at recognoscere Terrainet. Hvor var dog Alt uberørt og frodigt herovre! her var menneskehøie Bregner, der havde store Sidegrene, og hvis Farve varierede fra det dybeste blaaliggrønne til det lyseste gulgrønne; saa høie vare de, at man kun saa Ørenspidserne af Hestene, som stode bundne ved Træerne. Her var Græsstraa høiere end jeg selv, og med en Top saa fjeragtig og glindsende som jeg troede kun fandtes i Troperne. Hindbærstokke, Blaaklokker og Skjærmplanter, alt i et velsignet vildt Chaos, og overspundne med store floragtige Spindelvæv, som vare overdryssede med Dugdraaber, der glimrede som Diamanter, naar et Streiflys af Solens Straaler fandt Vei mellem det tætte Løvværk.

Det var en Nydelse at vade om i det kølige Græs og at føle de fugtige Bregneblade slaa sig i Ansigtet, at indaande denne mærkelige ejendommelig krydrede og aromatiske Skovluft! Ja! Jeg følte mig saa begejstret derved, at jeg vilde til at improvisere en „Ode“ til Æbleøens

Pris, da nogle fede, brune, haarede Korsedderkopper, svajende i deres sejge Væv, gjorde Forsøg paa at faa Fodfæste i mit Ansigt. Saa væmmelige, saa store og velnærede Exemplarer ahnede jeg ikke at Danmark eiede. Jeg er nødt til at erklære, at ogsaa disse Dyr ere en af Øens Ejendommeligheder, men haaber dog ikke, at de i mindste Maade afskrækker eventuelle Tourister.

Da vi senere naaede ud af Skoven, følte vi den slaaende Modsætning mellem Skovens svale, mørke Skygge og den ualmindelig gule Strandbred, hvor Solen brændte, og hvor Masser af Muslingeskaller og hvide Stene dannede et Bælte om Øen. Havfladen laa som en lysende Masse, stille og blank; det formelig skar os i Øinene at se ud over den.

Alt var stille, Luften, Træerne, Vandet; intet Menneskeliv var at see, intet Dyr at øine.

Jo! derude paa den store „Sælhundesten", som den kaldtes, sad en stor prægtig Ørn, og spejdede ud over Havet.

Langsomt dreiede den Hovedet om mod os, der støiende og leende kom ud fra Skoven; den maalte os med et stolt Blik, og først da jeg gik ned imod den, gjorde den pludselig nogle langsomme, tunge Vingeslag og hævede sig lodret i Luften.

En Fjer dalede langsomt gyngende frem og tilbage ned til os. Jeg tog den og bevarer den som et Minde fra Æbleøen.

Nu begyndte Vandringen Øen rundt, en Mil omtrent; men da vi ofte bleve tvungne til at krybe opad og udenom lerede Skrænter, som flere Steder strakte sig heelt ud i Vandet, gik Dagen alligevel med, især da vi naturligvis holdt flere Siestaer med Viin, Mjød og Hundeøre (et fyensk Wienerbrød, der er sammenlagt som et Hundeøre). Udsigten fra Øen over til Jyllands Kyst er smuk, og ligeledes over til Fyen.

Jylland fortonede sig som et gaadefuldt Bjærgland i en lillablaa Taagedis, medens Fyen aftegnede sig skarpt og solbelyst, saa frodiggrønt og hyggeligt.

Vi maatte i Tide tænke paa Hjemtouren, paa Grund af Ebbe og Flod, der her er temmelig betydelig; da Klokken var otte, begyndte vi at pakke sammen og sige Farvel til al denne Herlighed. Klokken 8½ forlode vi da jublende og støiende de venlige gjæstfri Mennesker, for hvem en saadan Dag er en hel Festdag, en aandelig Forfriskning, et Pust fra det larmende Liv i det Fjerne.

Under Hurraraab og Svingen med Hatte og Bregnegrene kjørte vi rask ned ad Skraaningen imod Stranden, men — da Hestene traadte ud i det mørkeblaa Vand, forstummede selv de kaadeste Stemmer; Naturen betvang dem, thi stille, ganske stille laa nu den store Vandflade for os.

Et ængsteligt Gys gjennemsittrede mig; jeg svøbte mig ind i Plaiden, og gav mig Gud i Vold.

Saa knasede atter Grus og Sten under Hestens Fødder og vi fik en behagelig Tryghedsfølelse af at have vort „paa det Tørre“.

Omskiftningen med Vognene løb langt fredeligere af end om Morgenen, og vi forlode Jersore som langt adstadigere Mennesker, end vi vare, da vi kom dertil om Morgenen.

Da vi rullede let hen ad den haarde, klingende Landevei, lænede jeg mig tavs tilbage i Caleschen, medens Øjnene fulgte Maanens Sølvstribe i Vandet. Jeg følte mig saa lykkelig, saa betagen af Dagens Nydelser; jeg nød dette Stemningsbillede i fulde Drag.

Der var en egen Tilfredshedsfølelse over mig, en Følelse som om jeg havde vundet Noget; det havde jeg jo da ogsaa: „et Blad til Mindernes rige Bog“.

Klokken elleve rullede Vognene ind i det fredeligt so-

vende Bogense; hver kom til sit Hjem i begeistret Stemning. Da jeg stod ene oppe i det lille Gavlværelse, som vendte ud mod Stranden, lukkede jeg begge Vinduerne op, satte mig i Vindueskarmen og saa længe, længe ud over Havet, over imod Æbleøen.

Pludselig kom jeg til at tænke paa Spaadommen om „at offre til Øens Aander“ og jeg fandt da, at jeg heller ikke var sluppen fri for at yde min Tribut. En Guldkapsel med mine Forældres Portraiter var borte, og jeg følte strax, at den saae jeg aldrig meer, den laa mellem Bregner og Græs; og Øens Skatkammer havde atter faaet en Forøgelse.

Jeg raader derfor Enhver, som vil prøve denne Kjøretour, til at forsage al Flitter og Stads, og kun være som Naturens Børn, hvilket jo egentlig altid er det bedste i alle Forhold, men absolut ved en Tour til Æbleøen.

Alfrida Baadsgaard.

NYTAAR.

u har vi Nytaar — ja men sig mig, Bedste!
om vi skal derfor ta'e saa stærkt paa Vej,
om dette ny, som vil idag os gjæste,
fortjener slig en mærkelig Staahej.
Man er saa glad, lykønsker mildt sin Næste,
paa Haandtryk, Smil og Kys der spares ej.
— Det er, som kjendte man ej Glæden, førend
det Nytaar kom og titted ind ad Døren.

Hvad kom der da? — *et Aar* var det jo ikke,
kun *Aarets første Dag* du hilste glad;
en lukket Bog du ser foran dig ligge,
helt langsomt skal den læses, Blad for Blad,
hvor længselsfuldt end spejde dine Blikke,
vil Fremtids Taager dog ej skilles ad. —
De Aar, som vi har brugt, dem kan vi tælle,
om Resten har vi ingenting at melde.

Men sæt nu ogsaa, at der til os kommer
et Aar, et nyt, med Vinter for og bag
og midt i Aaret lys og liflig Sommer,
saa er det dog endnu en tvivlsom Sag,
om det med Sol og Sang vor Lykke frommer
og bliver vore Hjærter til Behag,
— om ej det bringer, før dets Kvæld udrinder,
selv fra sin lyse Sommer mørke Minder.

Ak pynt ej Dagen ud i gyldne Klæder,
fordi den melder Aarets Morgenstund!
Maaske den Hær, som i dens Fodspor træder,
maa hylle sig i Sæk og Aske kun!
Hvis Nytaarsdagen nævnes skal med Hæder,
den fik *af Ønsker* aldrig „Guld i Mund“,
— nej, Fremtids Sol har ej dens Vinge farvet,
men kun *det gamle*, det, som den har arvet.

Thi nylig svandt et Aar med Aftenrøde,
hvis Kilde var den rige *Julefest*;
den Lysning ej med Aarets Timer døde,
endnu den er vor Vinters milde Gjæst.
Paa Nytaarsdagens Morgen vi den møde,
den dæmper Frygt og Mismod allerbedst:
— det Aar os lover mer en Suk og Savnet,
hvis første Dag faar Glans fra *Jesus-Navnet!*

V. Esmann.

HVEM VÉD — —?

u monstrer han Heste uhyre tilfreds,
Men Tiden saa Meget forvandler, —
Den Sag er derfor sletikke vis,
At han bliver Hestehandler!

Nu svinger hun Pisken og kender sin Magt
Til at holde i Tømme dem Alle, —
Men derfor er det jo sletikke sagt,
At hun bli'r en Rappenskralde!

Elith Reumert.

FRA KUNSTNERMAPPEN. — III: ALFRED SCHMIDT.

HVEM VÉD — —?

JULE-KALEJDOSKOP.

Det er Lillejuleaftens Formiddag. Paa Kjøbenhavns Banegaard strømmer Mængden ud og ind. Fra Land og By vrimle Julegjæsterne ind til Hovedstaden. Nu forkynder en pibende, fløjtende Trille, at et Tog kommer; og paa Perronen trænges man om de ankommende.

De ankomne Sønner, Døtre, Brødre, Søstre, Kjærester, Fættere, Kousiner, Nevøer og Niecer segne under Vægten af de Fædre, Mødre, Brødre, Søstre, Kjærester, Fættere, Kousiner, Onkler og Tanter, der falde dem om Halsen. Se dér: en rigtig jovial Onkel omfavner sin Niece og slaar bag hendes Ryg to Papæsker, som han har i Hænderne, sammen med et Smæld. Soraneren i den blaa Trøje med de blanke Knapper modtages af Familien. De forbavsede Brødre og Søstre bære med Stolthed hans Smaapakker og Rejsetøj samt en frisk Grankvist fra Sorøs Skove, fra Holbergs og Ingemanns Hjem. Og Fatter udbryder glad: „Naa, dér har vi Soraneren!“ og giver ham et lille Klask paa Kinden, der

fremkalder mest Rødme paa den Kind, der ikke blev slaaet. Det er jo heller ikke passende at omgaas en Soraner paa den Maade! Og Moderen trykker ham saa fast ind til sig, at hun utvivlsomt faar et Aftryk af en dobbelt Rad Knapper. „Men Moder dog!“ Det er jo helleringen Maner paa Banegaarden mellem alle de Mennesker at kysse en næsten fjortenaarig Soraner med blaa Trøje og blanke Knapper. — Droskerne fyldes, og af Sted kjøres der.

Hvor Byen er smuk en saadan Vinterdag! Hvide Huse, hvide Gader, frisk og klar Luft og violetblaanende Himmel. Foran Tivolis Port har Vinden føget en stor Snedrive sammen; den venter kun paa Blæsten for ved dens Hjælp at flyve ind og gjøre Kunster paa Plænen. Hele Byen ligner i sin Snedragt i Grunden en stor, hvid Pjerrot, der aabner sin brede Mund og siger: „Det er dejligt Vejr, — glædelig Jul!“

* * *

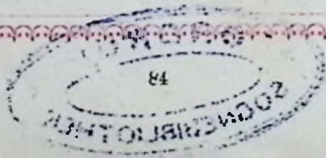
Længere hen paa Dagen er Himlen mørk og overtrukken. Sneen falder langsomt ned over Husene, Gaderne og Torvene som hvidt Sukker, der drysses ud af en uhyre Sukkerbøsse. Det fryser stærkt, og alle Næsetipper og Øreflipper ere ganske røde. Men ud maa man dog, ud at se de store Juleudstillinger, der ses bag alle Ruder, ud at kjøbe ind til Juletræet og ud at kjøbe selve Juletræet. Paa Amagertorv knejser der en hel Granlund med Amagerkoner i. Træer af alle Aldre og Størrelser staa her som voxede op af Stenbroen. Og herfra spredes de til alle Sider og føres til forskjellige Hjem, hvor de ventes med Længsel og imødeses med glade Forhaabninger. Se, dér vandrer et vældigt Træ afsted med et Bybud som Fod og ledsaget af en Frue og to Smaabørn. Og Bybuddet tænker paa Børnene derhjemme, en eneste af Træets store Grene vilde have

bragt Jubel og Glæde ind i hans fattige Hjem. Men, da han har bragt Træet op i det rige Hus og faaet en rigelig Drikkeskilling, saadan som den rige kan give den af et godt Hjærte i den kjære Juletid, opklares hans Øjne: saa bringer *det* Juletræ dog alligevel Glæde ind i hans Hjem!

Paa Østergade er Stimmelen størst! Elegante Ekvipager rulle frem og tilbage; og, naar en hel juleindkjøbende Familie skal fra den ene Side af Gaden til den anden med sine Pakkenelliker, tager det under Tiden en rum Tid, idet der maa krydses med stor Forsigtighed mellem de kjørende Vogne. Se engang: to Veninder, paa hver sin Side af Gaden, med Hænderne fulde af Pakker, have opdaget hinanden. De give begge Signaler: de maa absolut tale sammen, de have aftalt en fælles Gave til en tredje Veninde. Men nu kjører der just saa mange Vogne paa Gaden, at det er umuligt at passere den. Endelig kommer der et belejligt Øjeblik; paa éngang tage de begge en kraftig Beslutning, ile mod hinanden og mødes midt paa Gaden. Da kommer der Vogne fra begge Sider; med et Skrig skilles de og løbe hver til sin Side. De have bare byttet Fortov og ere nu lige vidt.

Det blæser stærkere og stærkere op. Paa Kongens Nytorv blæser paa et Gadehjørne en Creditor og hans Debitor uformodet lige ind i hinandens Arme; og hvem der ikke slipper Taget, er den glade Creditor.

Torvet er spejlglat, og kun med den yderste Forsigtighed kunne Folk gaa dér. En ældre Dame, der har været uforsigtig nok til med opslaaet Paraply at gaa ud paa det spejlglatte Gulv, falder om samtidig med, at Paraplyen vender sig. Nu tager Vinden i Paraplyen, og siddende ned glider hun for fulde Sejl under Mængdens Latter hen ad Torvet med alle sine Julepakker. — Sneen gjør, hvad Magistraten forlængst skulde have gjort: den kaster et stort

Slør over „Hesten“, denne monumentale Umulighed, som er rejst paa det største Torv i den store By, der har født den store Thorvaldsen.

Se, der tripper den gamle Etatsraad; hans sværtede Øjenbryn og Haar pudres hvide af Sneen og faar atter deres naturlige Farve.

* * *

Inde i en lille Baggaard i en af Smaagaderne sidder Rullekonens to Smaadrenge og Høkerens lille Pige og lave sig af Sne et Palads, saa straalende for deres Fantasi som det, Lampens Aand i én Nat rejste for Aladdin. Tre Istapper rykkes af Tagrenden og forvandles til Fader, Moder og Tante Lene; et gammelt Sildeho'de sættes ind i Snemuren, det er Lænkehunden, der stikker sit Ho'de ud og gør. Smaa Grankviste danne en hel Allé op til Gaarden, og et Stykke Appelsinskal paa en Pind er Fanen, der vajer fra Slottet.

* * *

Det er Aften; Lysene tændes over hele Byen. Og Larmen, Stimmelen og Mængden voxer. Butikkerne fyldes mer og mer, og paa Gaderne kan man næsten ikke trænge sig frem.

Dér kjører Sporvognen som et lille Snebjærg, trukket af fire Heste. Vognen stanser uden for Urtekræmmerens store, oplyste Ruder; en Dame stiger ud og gaar ind i Butikken. Uden for er der Trængsel af nysgjerrig stirrende Børn, der samles foran det straalende Butiksvindue, som er kantet med Grangrønt og brændende Julelys; og i Midten af Vinduet er der af forskjellig farvede Julelys dannet en stor Stjærne, der udstraaler Svedsker, Rosiner, Krakmandler og alle mulige Godter.

Og ikke mindre straalende er Konditorvinduet ligeoverfor, hvor man øjner en vældig Julenisse af Marsipan med en grøn Grøn i Haanden.

Klirrelirrelir! Dér knaldede en Gaslygte paa den anden Side Gaden. Hvem sendte den Sneboldt? To Drenge forsvinde om nærmeste Hjørne, og en Politibetjent dukker op ved det fjærneste.

* * *

Dér staar en Droske paa Boulevarden, halvt skjult i Snefoget. Kusken ligger paa den bekjendte Maade med Benene ud af Vognen og Overkroppen inde i den og drømmer, at han har Tur og kjører med rige Svenskere, der i Glæde og Drukkenskab giver dobbelt Betaling og Masser af Drikkepenge. Og for Pengene kjøber han Juletræ og Gaver til dem derhjemme; han danser just med dem om Træet, — da vækkes han ved Raabet: „Halløj De, kan De kjøre strax?“ — Og lige saa rask som en Trold af et Stykke Legetøj springer Kusken op, sætter sig paa Bukken, og af Sted gaar det med den julebepakkede Herre ud ad Broen til.

* * *

Ved Hjørnet af Søen sidder Kagekonen i sit aabne Skur og holder med begge sine Hænder om Kaffekoppen, mens hun drikker af den. Og gjennem Snefoget sender hun de forbigaaende Blikke, der sige saa meget som: „Kjøb, kjøb lidt hos mig; jeg har siddet her fra i Morges!“

Sneen skjuler Appelsinerne paa hendes Bord, saa hun hele Tiden maa tørre dem, Stormen piber ind gjennem hver Sprække i hendes Fangebur, og Frosten knuger hende.

* * *

Det er Juleaftens Formiddag. Ude i en Have paa Landet lege Børnene Juletræ.

Midt paa den store Plæne staar et lille Grantræ, som Børnene danse om, idet de synge:

„Glade Jul, dejlige Jul.“

Saa stanser Dansen; og det største af Børnene, en ottoaars Pige, forklarer de andre, hvilke Gaver det er, hun har pyntet Træet med. Thi det er højst mærkelige Ting, der findes paa Træet. Og vi voxne, der have saa lidt Fantasi, vilde vist vanskelig kunne gaa ind paa Børnenes Tankegang; men disse finder det ganske i sin Orden, at en Sten med et langt Halmstraa ved er Guldur og Guldkjæde til Bedstefader og en stor Dusk Hø en ny Paryk til Bedstemoder. Enhver kan jo nok se, at en gammel Træsko er en ny Syæske til Moder; og hvem i al Verden kan tvivle om, at den gamle Mursten er et Pund Tobak og Istapperne i Flaskeskaaret Cigarer med Cigarbæger til Fader. Det er jo klart, at de visne Blade i Papirsposen er et Julelotteri til lille Emma; og selv den mest indskrænkede kan da forstaa, at den bundløse Blikthekjedel er en prægtig Hjelm til lille Carl.

* * *

Juleaften er kommen!

Sneen falder først langsommere og tyndere, saa hurtigere og tættere. Baaren af en jævn Vind farer den ud over Land og Sø.

Den flyver ind i den ensomme Skov, hvor Skovløberens Hus ligger saa forladt mellem de høje Stammer; idet den glider nedad Ruderne, ser den Børnenes Dans om det lille Juletræ paa Korsfoden. Fra Skovensomheden drager den ind over Byen og slaar mod den fattige Svends Kvistkammervindue, idet han og en Kammerat støde Glassene

sammen og drikke Hjemmets Skaal. Uden for Hospitalsvinduet bliver den liggende lidt. Inde paa Sygestuen ligger en Moder. Rig er hun, og lykkelig var hun; men saa blev hun syg, dødssyg. Manden og Børnene staa om hendes Seng, der er Alvor i alles Miner. Tys! Hun sover stille! Lægen har sagt, at, naar hun vaagner af denne Søvn, vil det vise sig, om det er Livet eller Døden.

Hun slaar Øjnene op og ser sine kjære; hun kjender dem, smiler svagt og nikker til dem. Søvnen har styrket. „Hun er frelst!" hvisker Lægen. Og Faderen og Børnene gaa til det ensomme Hjem, hvorhen Sneen følger dem og ser Faderen læse Juleevangeliet. Her er Juleglæde, sandere og dybere end de fleste Steder, hvor Træet er tændt, og Dansen gaar om Grenene.

Om ad Vartou flyver Vinden og banker paa Ruden til det lille Kammer, hvor de to gamle Jomfruer med Grantræet i den lille Urtepotte drikke deres Kaffe og udvexle Gaver: den ene forærer den anden et Par varme Strømper, den anden har syet en Rullepølse til den ene.

Bort flyver Sneen, ud paa Havet til det ensomme Orlogsskib, der ligger for Anker. Vagten gaar paa Dækket med et Glas Puns i Haanden. I Kahytten sidder Mandskabet med Chefen om en Bolle Puns. Og Chefen har talt om Julen og dens hellige Betydning, og de har sunget Salmer; saa synges der en af vore dybe melankolske Fædrelandssange. Og da den er endt, og de fleste har Taarer i Øjnene, rejser en gammel Overkanoner sig. Han har staaet støt i den stiveste Kuling, i den mest forrygende Storm, ja selv midt i Kampens Hede; men nu er han bleg, og Haand og Stemme ryster, idet han siger: „Og saa Manne, saa vil vi, med Chefens Forlov, tænke paa Konen og Børnene derhjemme. Gid de maa ha' det godt, ja, gid de maa ha' det rigtig, rigtig godt, siger jeg bare, — og saa vil jeg tilføje,

forstaar sig, natyrlig med Chefens Forlov, leve vores Hjem, ja leve Konge og Fædreland!" Alle Mand springer op, og et nidobbelt Hurra toner ud over de sorte Vande.

* * *

Og Juleaften er forbi, og Julenatten stunder til. Paa sine bløde Arme tager Natten den slumrende Jord og lægger den som et Barn ved sit moderlige Bryst, mens den synger sin dulmende Sang, der klinger som en Julesalme og svulmer af lyse, dejlige Drømme. I Drømmen tændes atter det slukte Juletræ; og alle Børn og Barnesjæle samles paa Ny med Sang om de tindrende Lys, som Hyrderne paa Judæas Sletter éngang til Englenes jublende Sang mødtes under Julens hellige Stjærne.

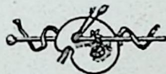
Saa stiger Juledagens Sol: Klokkerne kalde til Kirke med højtidelig Røst.

Forstaar du denne Røst?

Den siger:

„Kom, du higende Menneskeslægt, med alle dine Længsler og Ønsker, med alle dine Drømme og Forhaabninger, alle dine Sorger, Savn og Skuffelser, kom og fyld dit rastløse Sind og din urolige Sjæl med den Fred, der stiger fra Julesalmens Lyd og Juleevangeliets glade Budskab!"

Christopher Boeck.

EN HILSEN

TIL

OLAF POULSEN I STOCKHOLM.

Den 29de August 1886 blev Olaf Poulsen under sit Gjæstespil i Stockholm indbudt til en Festmiddag paa Nackanäs, hvor Sverigs Kunstnere — iblandt hvilke naturligvis Skuespillerne var i absolut Majoritet — vilde bringe ham en Tak for de svundne Dage. Olga Bjørkegren — der er en ligesaa elskværdig Personlighed som hun er fremragende som Kunstnerinde — var Festens egentlige Sjæl og havde O. P. tilbords. Nedenstaaende Poem fremsagdes af Pehr Staaf, Stockholms mest ansete Literat og Kritiker, som, da Recitationen var forbi, gav Tegn til, at Dækket skulde falde for det Billede. „C. L.'s segervana pensel“ havde frembragt. Dette Billede aabenbarede Olaf Poulsen som Harlekin paa Scenen, og iblandt Tilskuerne saa man lutter bekendte Ansigter fra Stockholms Kunstnerkredse. „C. L.“ er den udmærkede Kunstner Carl Larsson.

Att bjuda en så ärad gäst
På denna myckat enkla fest
Var nogen tanke högst förmäten,
Men fastän festen enkel är
Betydligt enklare, jag svär,
Är dock den arme festpoeten.

Dock Olga Björkegren har sagt:
Här varde vers! och hennes makt
Är omotständlig städs befunnen.
Uti min skrala dikt i dag
Ett gammalt ordstäf följer jag:
„Hvad hjertat fullt är talar munnen".

Ty gammal klockarkärlek bar
Jag redan från min barndoms dar
Till fader Holbergs komedier,
Jag längtade att se dem som
Man längtar att få höra om
Förglömda älsklingsmelodier.

Med girig håg jag skyndade
Så snart de spectes, det att se
— Men var det också Holberg detta?
Högst respektabelt, gu'bevars —
Men allt för likt nymodig fars.
Det var omöjligen det rätta.

Men Olaf Poulsen kom . . . vi såg —
Han vann . . . Hans första monolog
Som Henrik var jo än ej gången
Förrän den saken blifvit klar,
Att riktigt äkta Holbergsk var
Den muntre, fiffige friponen.

Och Harlekin som tvang oss att
Fast redan halfdöda af skratt
Se på och skratta ännu mera.
Nej, aldrig ur mitt minne går
Hur han der vid balkongen står
På „strenglös luth" att kvintilera!

Om blott vi ännu mera fått —
En Oldfux skulle gjort oss godt
Och Henrik sedan i maskraden,
Och så en pantsatt bondedräng,
Och Kilian som for i fläng
Från Grekland till Trojanska staden.

Dock när så mycket du oss ger
Ej höfves oss begära mer —
Nej, tackom för den tid, som varit!
Haf tack för Henrik[1]), Harlekin[2]),
Etatsråd[3]), Spole[4]), Scribes kusin[5])!
De glömmas ej när bort du farit.

Vår fröjd tar sent med månaden,
Men att du vänder hit igjen,
Hvartenda hjerta säkert önskar.
Kom hit i sällskap med din trupp
Kom annars åter ensam upp
Men kom . . . det är hvad vi „utpönskar".

Haf tack för dessa glada dar!
För allt hvad du oss gifvit har
Som konstnär stor, som menska vänsäll!
Nu nog med mitt rimsmideri —
Geni må hyllas af geni
Må Olaf Poulsen hyllad bli
af C. L's segervana pensel!

---

[1]) i „Maskeraden". [2]) i „De Usynlige". [3]) i „En Skandale". [4]) ɔ: Rendegarn i „En Skjærsommernatsdrøm". [5]) i „Den første Kjærlighed".

TOSSE-ANE.

I.

t Landskab saa fladt, saa fladt. Skovløst og bart. Ved Indkjørslen til en af Bondergaardene to forkrøblede Piletræer, ellers kun de regelmæssig trukne Markskjel, der delte Jorderne i næsten mathematisk nøjagtige Kvadrater.

Landevejen førte lige saa snorlige forbi et Par Gaarde med okkerfarvede Længer, forbi to eller tre Husmandssteder, forbi Fattiggaarden — der knejste ny opført med to Etager og Tegltag — og videre ud i det samme ensartede Landskab, indtil den forsvandt mellem Husene i den nærliggende Bondeby.

Det regnede. Ikke med Uvejrets Voldsomhed, men tæt og vedholdende — en rigtig Dagsregn med overtrukken Luft, der laa graatung over Markerne og vidskede Farver og Omrids ud, saa de gled hjælpeløst over i hinanden.

* *
*

Der kom et Mandfolk gaaende op ad Vejen, luntende afsted med sindige Skridt, der røbede den fuldkomneste Foragt for

Regnen og Solet, hvori hans Træsko sank ned med et Pladsk for hver Gang, han satte Foden frem.

Da han var kommen ud for Fattighuset, stod han stille, idet han fik Øje paa en Person, der opholdt sig paa den anden Side af Stakittet, hvilket adskilte Fattighusets Grund fra Landevejen. Han blev staaende og raabte:

»Ane!«

Hun stod ved Posten og skurede Trætoj med en stor Halmvidsk, indgnedet i Sand og grøn Sæbe. Kjolen var kiltret op, saa man saa' det uldne Underskjørt og et Par røde Uldstrømper, hvis nederste Parti udmærkede sig ved ualmindelig store Huller paa Hælene. Det var en lille, spinkel Skikkelse med hørgult Haar, der var klippet kort af i Nakken, men foran strittede det frem i alle Retninger, lige i Vejret og ud til Siderne, med aabenbar Ulyst til at lade sig behandle med Kam eller Børste. Ansigtet var dygtig fregnet og tegnet i smaa, skarpe Linier med to underlige forskræmte Øjne, der kiggede frem under Haartjavserne.

Hun stod og sang af alle Kræfter.

Karlen, der var bleven staaende udenfor Stakittet, saa paa hende med en undertrykt Fnisen, og da han var oplagt til at faa sig en Smule Plasér undervejs, raabte han endnu en Gang:

»Hør du, Ane — kan du ikke lære mig den Vise?«

Hun saa først sky op ved Lyden af Stemmen, men da hun opdagede, hvem det var, gik der et bredt Smil over hendes Træk, og hun udbrød fornøjet:

»Ih — er det dig, Søren!«

»Javist er det mig«, svarede han. »Jeg er barestens kommen for at sige Goddag til dig, lille Ane. Vi har jo dog ligegodt en Klat tilovers for hinanden.«

Hun gjorde et Par Tag med Halmvidsken paa Finlapperspanden, som hun var i Færd med at skruppe ren. Men saa smed hun begge Dele, strøg med den vaade Haand Haaret op fra Panden og gik hen mod Gjærdet, hvortil Søren lænede sig med begge Arme.

»Hvornær vil du saa gifte dig med mig, Søren?« spurgte hun.

»Jeg tænker, det kan blive til næste Aar, naar Paaske falder efter Pintse«, svarede han stadig smaafnisende. »Men du maa først se at faa lidt bedre Skik paa dig, før vi kan gaa sammen til Alteret.«

»Hvornaar kan det blive?« spurgte hun igjen.

»Ja, det maa du s'gu selv om. Du sagde jo forgangen, at nu skulde du til at gjøre din Lykke, og saa vilde du dele den lige akkurat præcis med mig. Gjør bare Alvor af det, Ane, og lad det ikke vare for længe — —«

Hun betragtede ham et Øjeblik med en anstrængt Mine, som om hun ikke strax forstod de mange Ord paa én Gang. Men lidt efter lod det til at klare op for hende.

»Jamen ved du hvad, Søren —« hun nærmede sig fortrolig hviskende — »hver Gang jeg siger det til dem, saa faar jeg Straf — — Kunde du ikke gifte dig med mig omsonst?«

Søren var saa noget nær bristefærdig af Latter, men han tog sig i det for ikke at fordærve Spasen. Og saa svarede han:

»Nej, lille Ane, den gaar ikke. Du maa, min Sandten, først ind til Kjøbenhavn og faa Manerer paa dig. Det er aldrig saa farlig. Du skal bare se, sikken Stads de vil gjøre af dig — —«

»Er det en lang Vej?« spurgte hun alvorlig.

»To Mil, Ane — det er det hele — jeg har været der over de hundrede Gange og solgt Kre'tur og Sæd. Du kan tro, det er en fin By; der er ikke noget, der hedder Trompetersuppe, saadan som I faar her paa Anstalten.«

»Kan man ogsaa gjøre sin Lykke derinde?« spurgte hun stadig med den samme alvorlige og betænksomme Mine.

»Om man kan gjøre sin Lykke!« — han benyttede Spørgsmaalet til at forfriske sine Lunger med en Skoggerlatter — »ja, det kan du bande paa. — Og saa har de saadan en Masse kunstige Blomster, som du kan faa at pynte dig med — for det er du jo svært gal efter, Ane!«

»Men det skal være de blaa og hvide, som Gartneren kalder Asters; de voxer i Haven. Dem vil jeg have!« — Hun begyndte igjen at synge — nogle høje, skingrende Toner.

»Ja, den Vise kan du lære mig en anden Gang. Nu skal du ha'e Farvel og Tak for i Dag, Ane!«

Han vilde gaa, men hun holdt ham tilbage ved Trojeærmet og satte sit Ansigt tæt op til hans.

»Hvornaar vil du saa gifte dig med mig, Søren?«

»Ja, det faar-vi snakke om, naar vi hitter hinanden i Staden. — Adjøs, Ane!«

Han rev sig løs og slæntrede grinende videre op ad Vejen. Men Tosse-Ane blev staaende og saa efter ham med en listig Mine. Og da han havde bøjet om ad Markstien, der førte til Bondegaarden med de to Piletræer, satte hun igjen i med at synge.

II.

Det blev ved at regne den næste Dag ligesom den foregaaende — tæt og vedholdende. Og det lod til at have Virkning selv paa Fattiganstalten og dens Beboere. De ældre Lemmer klagede over Gigt og anden Daarlighed — hvad der for saa vidt ikke var saa underligt, eftersom de virkelig var belemret dermed — de yngre stod og sov over deres Arbejde, og der behøvedes idelige Opstrammere fra Opsynets Side. Men fra Kjælder til Tag bredte der sig en Utilfredshedens og Mytteriets Aand, som man ikke i lange Tider havde kjendt Mage til i Amtets velstyrede Fattighus.

Ane stod igjen ved Posten og skurede løs paa Malkebøtter og Finlapperspande. Plejemoderen havde mange Gange været nede for at skjælde hende ud, og det havde ikke alene sin Grund i den Misstemning, der hvilede over Huset, men Plejemoderen var — som hun selv sagde — kommen til den Erkjendtlighed, at Tosse-Ane paany var bleven lige saa rundtosset, som hun havde været før. I Stedet for at skure Trætøjet, gav hun sig i Mellemstunder til at gnide løs paa Posten, og alt imens sang hun sine forvirrede og meningsløse Viser. Blev hun saadan ved, var det bedst, hun kom i Spændetrøjen. Foreløbig fik hun nøjes

uden den sædvanlige Middagsration og med at faa nogle forsvarlige Lussinger — uddelte af Plejemoderens egen Haand — til Erstatning.

Dem modtog hun, men det hjalp ikke mere, end at hun kort efter begyndte paany at bearbejde Vandposten, og dermed var det forbi med Opsynets Taalmodighed. Der blev afsagt den Kjendelse, at Ane skulde blive oppe, til hun var færdig med sin Dont, om hun saa skulde staa ved Posten hele Natten.

Det var sent ud paa Eftermiddagen, da hun fik den Besked, men den gjorde intet Indtryk paa hende. Derimod mærkede hun, at hun var svært sulten og saa vaad, at Vandet drev ned ad hendes gule Underskjørt.

Saa meget som en Times Tid senere hørte hun Lyden af en Vogn, der rullede hen ad Landevejen. Og hun sprang hen til Gjærdet. Det var endnu ikke mørkere, end at hun kunde se, hvem det var der kjørte.

»Søren! Søren!« raabte hun.

»Adjøs, Ane!« lød det i Forbifarten. »Vil du med til Staden, saa skynd dig lidt. Jeg skal ind og sælge Grisse!«

Hun stak i at tudskraale, men holdt op igjen ligesaa pludselig, som hun var begyndt. Saa tørrede hun Øjnene og saa sig forsigtig om. Der var ikke et Menneske at se i Gaarden. Hun glattede Kjolen ned over det drivvaade Skjørt, løste en Stump Halstørklæde og bandt det om Hovedet i Stedet for. Saa løftede hun Klinken paa Stakittet og traadte ud paa Vejen.

Vognen var ikke mere til at øjne. Men langt borte kunde man høre Hjulenes rullende og knirkende Lyd. Regnen var omsider hørt op, og en klar Lysning mellem Skyerne spejlede sig i Vandpytterne, der laa som rindende Aaløb tværs over Landevejen.

III.

Ane var løbet bort.

Løbet sin Vej fra Anstalten, som om hun ikke alle sine Dage havde havt det saa godt, som noget Menneske overhovedet kunde forlange at have det i en Fattiganstalt.

Forstanderen rynkede Panden, da han den næste Dag modtog Rapporten af Opsynsmanden.

»Maa jeg spørge Dem, Petersen, hvorfor hun er løben bort?«

»Ja, det ved jeg ikke, Hr. Forstander,« svarede Opsynsmanden og saa dum ud.

Og der var ingen, som vidste det. Hun havde været der, fra hun var fem Aar gammel, og havt det akkurat lige saa godt som alle de øvrige Fattiglemmer.

Men maaske laa det i Blodet. Hun havde arvet saadanne Nykker efter Moderen, der ogsaa en Gang var løbet til Staden for at gjøre sin Lykke og saa var kommen hjem igjen med den Stump Unge, som Anstalten senere havde faaet Lov at beholde.

Uregerlig og stridig havde hun været lige siden sin Opvæxt. Det kunde falde hende ind at forputte sig i en Krog og sidde der som et opjaget Dyr, medens man søgte halve Dage efter hende. Og naar det Sind var over hende, ændsede hun ikke Tugt, ikke heller de Formaninger, man tildelte hende. Til andre Tider kunde hun uden videre Opfordring tage fat som den flinkeste og gjøre baade sit og en Del af de andres Arbejde.

I tolv Aar havde hun nydt godt af Sognets Barmhjærtighed; i tolv Aar havde Fattighusets Mure skærmet hende mod Synd og Fristelse, den daglige Husorden indprændet hende Ydmyghed og Nøjsomhed, og saa skulde det dog ende med, at hun løb sin Vej som en anden Landstrygerske, der aldrig havde lært kommunal Fattigomsorg at kjende.

IV.

Hun var saa træt, at hun kunde have kastet sig ned paa Vejen. Et godt Stykke havde hun tilbagelagt i fuldt Løb, thi hun bildte sig ind, at hun bestandig kunde høre den rullende Lyd af Vognen, hvormed Søren var aget forbi. Men saa blev hun nødt til at sagtne Farten, thi hun var bleven saa forpustet, at hun ikke kunde mere. Hun tænkte ikke videre paa, om det skulde falde nogen ind at sætte efter hende. Det eneste, der

stod nogenlunde klart for hende, var det, at hun vilde ind til den store By og gjøre sin Lykke. Ideen havde formet sig i hendes Hjærne som en mæglig Tilskyndelse, men uden nogen Plan eller Hensigt. Det var hendes Ven Søren, der tilfældig havde løst hendes bundne Tanker og bragt dem til Handling.

Men saa træt hun var, syntes hun dog ikke om at sætte sig ved Vejkanten, thi hun følte en stærk Længsel efter at naa sit Maal. Og saa blev hun ved at gaa. Hendes Fødder begyndte at gjøre ondt, og det værkede i hendes Hoved, men ellers følte hun sig ganske vel og fuldkommen tryg. Omgivelserne havde noget hjemligt ved sig; Vejen førte gjennem den samme flade, skovløse Egn, saa snorlige, at det var umuligt at tage fejl af den.

Det første fremmedartede, hun kom til, var en stor, hvid Bygning med mange Vinduer og til den modsatte Side en Skov eller Park med et Stykke Græsplæne udenfor Gitteret. Og med det samme lagde hun Mærke til, at hun stod øverst oppe paa en Bakke, hvorfra hun kunde se en Mængde Lys skinne, og ovenover dem var Himlen farvet af en brandrød Taage, ligesom der kunde være Ildebrand dernede.

Hun gik videre. De fleste Huse laa gjemte inde i Haverne og saa landlige ud, men da hun havde gaaet et Par hundrede Skridt endnu, kom hun ud paa brolagt Vej. Træerne forsvandt, Husene trængte sig høje og vældige ud til Fortovet, og midt ad Gaden kjørte store Vogne med oplyste Vinduer og en uafladelig klingende Lyd, som nu og da slog over i en kort, skarp Ringen. Der sad Folk inde i og oven paa, og nogle af disse mærkelige Vogne havde grønne Lygter, andre røde eller hvide, der skar i Øjnene.

Hun begyndte at blive bange for alle de Lys, der pludselig skinnede hende i Møde paa nært Hold, fra Vindue ved Vindue og fra den ene høje Lygtepæl tæt ved den anden. Og der blev mere og mere fuldt med Folk, jo længere hun kom frem. Vinduerne blev større og Lysene flere, og hun syntes tilsidst, at hun gik i et Ildhav, der vilde opsluge hende. Saa løb hun

midt ud paa Gaden, men der rullede Vognene forbi hinanden, og Kudskenes Varsko jog hende i en Fart tilbage til Fortovet.

Hun blev skubbet frem af en og til Side af en anden, og somme Tider stod hun helt stille, fordi Sværmen og Støjen forvirrede hende, og hun vidste ikke, hvordan hun skulde bære sig ad med at krydse gjennem den. Men der var ingen, som lagde Mærke til hende, og det gjorde hende mere tryg. Hun fik tilsidst Mod til at blive staaende foran et af de oplyste Vinduer, der længe havde pirret hendes Nysgjerrighed.

Det var en Viktualiehandel i en dyb Kjælder. Der laa kogte og røgede Flæskeskinker i Vinduet, fede Svinehoveder, der saa ud, som de var levende, Lax og Høns og opskaarne Gæs stablede ovenpaa hinanden. De store Fade med Skinkerne var rundt om Kanten garnerede med grøn Petersillie, og det saftfulde Kjød skinnede i røde og hvide Striber saa fint, som om det var malet. Og nede paa Disken laa der en endnu større Velsignelse af Skinker og Pølser og Kraaser og Gæs; Væggene var dækkede dermed, og altsammen udsendte det en frisk, let røget Duft, der trængte ud gjennem Sprækken i Butiksruden og blandede sig med den fugtig kolde Luft udenfor.

Ane følte noget andet og mere end almindelig brutal Sult. Det var en tavs, tilbedende Beskuelse, thi hun havde aldrig tænkt sig, at der kunde findes en saadan Overflodighed af Mad og i en slig udvortes Dejlighed. Hun blev staaende, indtil Manden slukkede Gasblussene i Vinduet og kom op for at sætte Skodderne for. Det skræmmede hende, og hun skyndte sig bort, forinden Viktualiehandleren var kommen op ad den dybe Kjældertrappe.

Der var ikke mere saa stærk Færdsel paa Gaden og ikke heller saa lyst som før, thi alle de store Butikker havde lukket. — Ane gik videre. Hun kom til et Torv, der pludselig gabede hende i Møde — saa umaadelig stort, forekom det hende. Der var blinkende Lygter rundt omkring, men Bygningerne laa i et dæmpet Halvmørke. Og midt ude paa Pladsen var der noget, som lignede en Have med Buskadser og Græsplæne.

Dèr vilde hun gaa ind og gjemme sig. Men da hun kom hen til Stedet. saa hun, at der var et Gitter uden om. Hun kunde ikke slippe indenfor. Men saa opdagede hun, at der stod en Bænk, og den satte hun sig paa.

Hun sad og krøb sammen, begyndte at fryse i den tynde Bomuldskjole, skuttede sig et Par Gange og faldt saa i Søvn. Lyset fra den nærmeste Gaslygte strog hen over hendes Ansigt og gjorde det indfaldent og skarpt, saa hun kom til at ligne en gammel Kone.

Regnen faldt fin og tæt, og fra Træerne bag ved dryppede det lige ned paa hendes Nakke. Hun drømte, at hun befandt sig i Fattighusets Gaard, og at Posten var flækket midt over, saa Vandet sprøjtede ind paa hende. Det blev til en Sø, der voxede og voxede, og saa strakte den sig ud over Markerne, saa langt hun kunde øjne. Men der begyndte at danse smaabitte Ildgnister paa Vandet, og de samlede sig til en lang Række Lygter — en skinnende lys Gade, hvor hundrede Arme rækkede frem for at gribe fat i hende, og Lysene sendte en Regn af Gnister ind i hendes Øjne . . . .

Hun vaagnede ved, at en Mand med Hjælm paa Hovedet og i en blank Kappe, som Regnen rislede ned ad, stod og ruskede i hende, og hun fòr op i stor Angst.

»Tag den med Ro, mit Lam,« sagde Politibetjenten gemytlig. Her kan De ikke sidde og sove i Nat. Hvor bor De?«

Hun svarede ikke et Ord — stirrede blot i maalløs Skræk paa den kappeklædte Skikkelse.

»Naa, for Fanden, er De døv!« sagde den gemytlige Politibetjent. »Kan De ikke høre, hvad jeg spør' om? Har De noget Logis?«

Hun saa paa ham med en saa forvirret og halvfjollet Mine, at han ikke gad spilde flere Ord, men skred til den mere kortfattede og praktiske Fremgangsmaade at tage hende ved Armen for at lade Sagens videre Behandling foregaa paa den nærmeste Politistation.

Hun fulgte først lydig med. Men da de skulde dreje om ad

en Sidegade, forbi et stort Hus, rev hun sig løs med en pludselig Bevægelse og løb den samme Vej tilbage tværs over Torvet. Hun hørte sin Forfølgers Skridt bag ved sig og i det samme en skingrende Fløjtetone, der lidt efter besvaredes fra en anden Kant.

Saa fòr hun afsted, alt hvad hun kunde. Træskoene tabte hun undervejs, den ene efter den anden, og i lydløs Fart fortsatte hun sin Flugt, drejede instiktmæssig om det første Hjørne, hun kom til, saa omkring endnu et og et tredie, indtil Støjen fra dem, der forfulgte hende, tabte sig langt borte, og hun befandt sig inde i nogle snevre og halvmørke Gader.

Men hun løb endnu, thi det forekom hende, at de hjælm- og kappeklædte Skikkelser myldrede frem allevegne, og hun maatte videre for at undgaa dem. —

Op ad en Kjælder kom nogle lystige Folk, slingrende og syngende. De drev hen ad Gaden — lige mod Tosse-Ane. Men hun saa dem ikke, før hun var midt inde mellem dem, og de slog Kreds om hende.

Der var en, som sagde, at hun var en grinaglig Fisk, som de skulde have Sjov med. Og der var en anden, som tog fat i hende.

Men hun gav sig til at skrige — vildt og uhyggelig, saa det dirrede gjennem Luften og skræmmede Gadens Beboere op af deres Søvn.

V.

Ane havde omsider gjort sin Lykke. Hun var kommen ind i et stort Hus, der baade indvendig og udvendig saa' saa renvasket ud, og hvor hun fik nok at spise, ingen Prygl, men tilmed gode Ord. Paa den ene Side af en lang Gang laa der en Række Døre med et lille Kighul i Fyldningen. Bag ved var der smaa Stuer, i hvilke hele Møblementet bestod af en Seng, og hun havde faaet saadan en lille Stue for sig selv til at sove i om Natten. Men om Dagen opholdt hun sig ligesom de fleste andre af Beboerne ude i den brede Gang, hvor Vinduerne sad

højt oppe i Væggen, men var saa store og blanke, at Lyset skinnede frit ind. Langs Væggen stod Borde og Stole, og her sad de andre, naar de var »rolige«. Men der var ogsaa nogle af dem, som stadig væk talte højt med sig selv, eller som uafbrudt hvinede og skreg, og de blev spærret inde i de smaa Stuer bag Kighullerne.

Det gjorde Ane saa ondt for de stakkels Mennesker. Hun havde hørt, at de havde mistet Forstanden, og at man skulde være god mod dem, for at de kunde blive kurerede. Hun havde en dunkel Erindring om, at man en Gang havde sagt om hende, at hun ikke »var riglig i Hovedet«, men nu var hun kommen herind for at hjælpe at passe paa dem, der var meget mere syge end hun selv.

Hun fortalte jævnlig om, at hun snart skulde giftes, og naar Lægerne gjorde deres Runde, bad hun dem om at forære hende en Fingerring og en Symaskine. Men ellers var hun ganske rimelig og fornuftig og fremfor alt saa umaadelig lykkelig. Man havde tilmed betroet hende det Hverv at gaa til Haande i Kjøkkenet og hjælpe med at bringe Maden op. Det lille skarpe Ansigt begyndte at rundes i Linierne, og Øjnene havde tabt noget af det stundesløse og forskræmte Blik. Der var kun en eneste Gang, hun fik et Tilbagefald. Man havde sagt til hende, at hun snart skulde tilbage til Anstalten i Fladerup. Ved den Lejlighed var hun bleven helt ude af sig selv og havde opført sig saaledes, at man havde sat hende ind i en af de smaa Stuer, ligesom det skete med de riglige syge. —

Det var en Dag ved Juletid, at der kom Bud efter hende. Det var truffet ind først med Snevejr og saa med haard Frost. Opsynsmanden, der skulde afhente hende, var mødt i langskaftede Træskostøvler og lammeskindsforet Kavaj. Det var blevet et stygt Optrin — hed det sig — da hun skulde afsted. Men Opsynsmanden havde sagt, at de Unoder kjendte han fra gammel Tid. Det var det bare Komediespil, og naar han først blev alene med hende, skulde hun nok komme til »at neje sig«.

Samme Aften laa hun i sin gamle Seng paa Stuen sammen med syv af de andre Lemmer. Hun laa vaagen med aabne Øjne, da alle de andre sov, og stærkere og stærkere formede der sig en eneste klar og bestemt Tanke i hendes Hoved: *Hun vilde ikke være der.*

Hun listede sit Tøj hen til sig og klædte sig paa under Sengetæppet. Stod saa op, sneg sig lydløst gjennem Døren ud i en Korridor, der delte Stueetagen i to Afdelinger, løb hen til Vinduet og sprang ned i Gaarden, hvor Sneen tog blødt og lempelig mod hende. Saa fortsatte hun sin Flugt ad den selvsamme Vej, hun havde taget den første Gang, hun realiserede sit Livs store Ide. —

Kulden var skarp og gjennemtrængende; den sved i hendes Ansigt, rystede hendes spinkle Skikkelse og lagde sig tungt paa hendes Bryst, med en ulidelig stikkende Fornemmelse, der gjorde hendes Aandedræt kort og forpustet, saa hun blev nødt til at staa stille.

Der laa en kold, lidt flimrende Lysning over Landskabet, og et Stykke borte forekom det hende, at hun saa et Hus eller en Lade eller maaske det blot var et Bræddeskur. Hun vilde derover og sætte sig i Læ af Muren, for hun maatte hvile — blot et Øjeblik. — —

Ud over de flade Marker laa Sneen, saa langt man kunde se, som et blinkende Tæppe. Blæsten satte de hvide Fnug i Bevægelse, saa de føg op i store Hvirvler og skjulte Markskjel og Grøfter og hyllede baade dem og alle andre Ting ind i bløde, dunede Omrids.

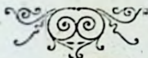
Og lignende hvide Fnug begyndte at drysse ned fra Luften, tættere og tættere, til det blev en lystig hvirvlende Dands, saa man ikke længer kunde skjelne hverken Huse eller Marker.

Men ud paa Morgenen bedagede Vejret sig. Snefoget hørte op, og da ogsaa Tykningen var trukken bort, laa Egnen — saa bar og flad som den var — i et dirrende Lys under frostklar Himmel, mod hvilken Bøndergaarde og Husmandssteder og Fattiggaardens ny opførte Længer tegnede skarpt afgrændsede Konturer.

Og Blæsten havde fejet brede Striber i Sneen, saa de haardfrosne Jordklumper stak op deraf som sorte Prikker. Andre Steder laa Sneen i Driver med spidse Kanter op mod Gjærder og Markskjel. Men et lille Stykke ude paa fri Mark aabenbarede der sig et uformeligt Punkt, som man ikke strax kunde komme paa det rene med. Noget langstrakt og ubevægeligt — et Menneske. I det hørgule, strittende Haar havde Snefnuggene klumpet sig sammen til tykke, hvide Blomster.

Ane havde gjort sin Lykke – .

Vilhelm Østergaard.

TRE BREVE.

(Adressaten ubekjendt).

Kjøbenhavn, d. 8. August 1842.

Her er jeg da, for med Din Tilladelse at forespørge mig, om det ikke lod sig gjøre at modtage hos Dig en doctorløs Patient paa nogle Dage, hvis Doctor er deserteret til sin Broder i Jylland, hvorfra han ikke agter at vende tilbage førend til Slutningen af denne Maaned. Efter til Afsked at have givet mig den Trøst, at Vandet, (der ene opholder sig nu i Benenes nederste Deel og Fødderne) er kjendeligt i Aftagende, og at det vilde være særdeles nyttigt for mig, at opholde mig lidt paa Landet, sagde han mig kjærligen Farvel. Hos Müller kunde jeg den 25. f. M. ikke reise, formedelst Daarlighed, og nu kan han ikke modtage mig, formedelst hans Huses Fuldskab af de i Forveien absente Pensionærers fornyede Pladsindtagelse. Forresten skal jeg love Dig en artig Opførsel, og være dennegang saa lidt

gnavposisk som muligt. Jeg er nu Gudskeelov! aldeles fri for den yderst besværlige Krampe i Læggene, og har kun sjeldent Beklemmelse, der dog altid er ene i Underlivet. Ved Undersøgelse med Stethóskoper er jeg bleven overbeviist om, at Brystet er aldeles frit for Vand; hele Underlivet er ligeledes frit, og hverken i Benene eller andetsteds kunne opdages hvilkesomhelst Forhærdelser; ogsaa kan jeg, naar jeg ikke er beklemt, ligge paa alle Sider, og sover, relativt for min Alder, ret godt. Appetiten er saa god, at jeg af Forsigtighed aldrig spiser mig mæt. Hvis en bestemt Tid særdeles convenerer Dig til min Modtagelse, da lad mig det vide, ellers skal jeg selv melde mig mere bestemt. Idag 8 Dage retournerer Theodor, da er dog ikke hele Etagen mandfolkeløs. Altsaa, paa nærmere Beskeed, og med Hilsen til Gemalinden, Frøknerne og Junkerne anbefaler sig for idag.

Din
Med Guds Hjælp fremdeles reconvalesente Ven

C. F. Weyse.

Paris den 11 August 1833.

*Kjære Hr. Zinck!**)

Mon man i Paris kan glemme det hvide Huus ved Peblingebroen? Det var vel mueligt! men de kjære Mennesker deroppe i øverste Etage glemmer man ikke; hvorledes lever De dog? Hvad siger Deres gode Kone og alle Drengebørnene?

---

*) Nuværende Skuespiller Otto Zincks Fader.

Ja, det er nu saa mange Spørgsmaal, hvoraf jeg Intet faaer besvaret. Nu har jeg været 3½ Maaned i Paris, er som hjemme i denne uhyre By! gid De var her, De vilde ret fornøie Dem, thi her er meget interessant! Hvormeget var der ikke at fortælle, men nu kommer jo hele 3 fra Theatret hjem, med Lommerne fulde af Skildringer, De faae da vel nok at høre. At jeg har seet Napoleons Støtten, afsløres, hørt Millioner Mennesker i samme Nu, med samme Tanke, samme Begeistring udtale den Stores Navn, medens alle Hatte fløi af, anseer jeg for et af de interessanteste Momenter i mit Liv. — Hvor herligt var ikke den hele Fest arrangeret, dog de Andre fortalte Dem vel derom. Det Hele endte med et glimrende Bal paa Hotel de ville, Byens Raadhuus, hvortil jeg havde den Ære at være indbudt (Fru Falbe var saa god, paa 3die Haand at skaffe mig Indbydelsen). I Silkestrømper, hvide Handsker og kruset Haar rullede jeg derhen. Trapperne vare belagte med Tæpper, paa hvert Trin stode Blomsterpotter. Salene vare særdeles smagfuldt oplyst. Damerne sadde i 6 Rade bagved hinanden, den ene Række høiere end den anden. For de Kongelige var opreist en Fløielsthrone, jeg stod tæt ved og saae Kongen meget nøie, han havde et meget heldigt Udvortes, syntes saare elskelig. Dronningen var derimod gammel, dødbleeg og saae meget lidende ud, hun skal have taget sig Juli-Revolutionen meget nær. Fra Balsalene var lagt et Brædestillads over Gaarden, dette belagt med Klæde, Blomster og Træer arrangeret saaledes, at det havde Udseende af en Have, her var ogsaa Musik og midt i det Hele en stolt Fontaine med eau de colonne. — Al Spisning, alle Vine fik man gratis, — De maae dog hen til Paris! De maa spadsere i de smukke Passager, det ere Gader med Fliseguly og Glastag, oplyste som Feeslotte. De maa tumle Dem paa den halvmils lange Boulevard, en sand Dyrehavs

Bakke, men langt smukkere; see de deilige Billedgallerier paa Louvre og Louxembourg og siden hvile Dem i den kjølige Notre Dame, eller under Kuppelen af Pantheon! O jeg maa ende, som jeg begyndte, Paris er en herlig By. — Den store Opera trækker mig ellers mange Skillinger af Lommen, men her hører og seer man ogsaa noget! — Decorationsvæsenet er bragt til en mageløs Høide. I Balletten La Tentation saae man blandt Andet, det Indvendige af et Krater, næsten 500 Dæmoner kommer ned af en uhyre Stige, og saa i sidste Act seer man lige ind i Guds Himmel, hvor der ere Millioner Engle, det er deels levende Mennesker, deels malede, men saaledes mellem hinanden at det bliver levende det hele. Operaen „Gustave" behager mig særdeles meget; Texten er ypperlig og den maae kunne gjøre megen Lykke hjemme. Pre aux clerc synes mig et Hav af Toner, men Indholdet vil neppe smage Godtfolk hjemme. — De kan ikke gjøre Dem Begreb om hvorvidt Letfærdigheden her gaaer i Vaudevillen, det nærmer sig Ydderligheder midt paa Scenen. Jeg har seet et Stykke, „sans clef", der ender med at en ung Pige klæder sig af, gaaer i Seng og Elskeren springer ind af Vinduet til hende. — Paa Torsdag den 15 forlader jeg Paris, gaaer til Geneve og derfra med Dampskibet til Lousanne, siden med Posten til Neufscatel, hvor jeg bliver i Kost hos en Familie i Locle for at være nødt til hver Dag at tale Fransk, her i Paris har det ikke kunde skeet da vi vare saa mange Danske. 14 Dage vandrer jeg siden omkring, dersom Urolighederne der tillader det og tager da over Milano, Genua, Pisa og Florentz til Rom, hvor jeg tilbringer Vinteren. Lev nu ret vel! hils Deres Familie, Svigerinderne med og tænk med Deres gode Kone lidt venligt paa

Poeten!
(H. C. Andersen).

Til kgl. Skuespiller N. P. Nielsen fra hans Hustru.

Fredensborg den 16de Julii.

Kjæreste Nicolai! Her sidder jeg da paa det deilige Fredensborg, imellem kjære elskværdige Mennesker, der ikke veed hvor godt de ville gjøre det for mig. Jeg kom lykkelig og vel hertil med Dagvognen i Løverdags. Jeg gjorde paa denne Tour Bekjendtskab med Hr. Grosserer Nathanson, der skulde til Hirschholm. Jeg tror, det var gefundenes Fressen, (om Forladelse det var tydsk), for ham at have mig ved sin Side, thi han fortalte mig at jeg var den eeneste af Skuespil-Personalet med hvem han aldrig havde talt. Jeg troer, vi blev meget gode Venner, og det vilde da være en stor Lykke for mig, naar Vinteren kommer. Ja Herregud, man maa tænke paa Fremtiden. Veiret har været upaaklageligt, siden jeg kom til Fredensborg, og vi benytter det ogsaa til Spadseretoure. Her boer en Kaptain Falkenskiold i Sommer paa Fredensborg tilligemed sin Familie; han siger, han kjender Dig, han har siddet ved Siden af Dig til Festen for General Krogh. Det lader til at være et godmodigt Menneske, der altid er parat til lidt Morskab. Han er vist især et rart Sommerbekjendtskab, thi han er utrættelig troer jeg, baade i Skov og paa Søe. Han kommer til Wiehes i Sommer, og saa var han forleden inviteret med os paa en Fisketour. Emilie Wiehe, som ikke ret forstaar sig paa denne Fornøielse, havde den gode Idee at lade sig, tilligemed Pigen roe over til „Holtet“, med de fornødne Kaffeapparater, og mens vi tre fiskede, tænkte hun paa at vederqvæge os efter disse Anstrængelser. Til en bestemt Tid bleve vi satte over til hende, tilligemed Udbyttet af vor Fangst, som just ikke var stort. Jeg havde imidlertid intet at klage, jeg fik 8 smaa Aborrer, medens Kaptainen

kun fik 2 og Michael slet Ingen. Jeg besøger daglig den gamle Mad. Rosing, som er saa glad ved atter at see mig. Hun behandler mig som jeg var hendes Barn. Hun er skjøndt, fyldt 95 Aar, fuldkommen aandsfrisk, fortæller livligt og godt, men langsomt, fordi hun har en høist besværlig Udtale. Naar hun fortæller om gamle Tider (hvad jeg saa gjerne vil høre) da er hendes Hukommelse fuldkommen, og det er morsomt at høre hende tale om Folk med hvem hun har levet og virket, som længst er tilfalden Historien. Jeg har læst for hende, og det morer hende usigeligt. Skjøndt halv blind, er det som om hun vilde see mig Ordene ud af Munden. Jeg maa rykke ganske nær til hen til hende, da hun tillige er meget tunghør, men hun forstaar alt hvad man læser for hende fuldkommen vel og ikke allene Ordene, men hun opfatter Karakteren, Aanden af det forelæste, fuldkommen klart. Jeg har blandt andet læst en Scene for hende af Axel og Walborg, som hun var henrykt over. Jeg drak The hos hende forleden Aften tilligemed Wiehes, og jeg maatte da hele Tiden sidde ved hendes Side, og hun er da utrættelig i at byde, skjøndt hun ikke kan see hvad der staar paa Bordet. Jeg har Intet hørt fra Kjøbenhavn siden min Afreise og kan derfor heller ikke fortælle noget. Hanne Wiehe kom hertil i Gaar med Dagvognen, for at opholde sig nogle Dage hos sin Bedstemoder. Hun fortalte imidlertid den ikke glædelige Nyhed, at Tillisch skal tilbagekaldes fra Slesvig. Dog jeg formoder at Dorthea i sit Brev til Dig, som jeg formoder hun har skrevet efter Aftale i Mandags, har vidst at skaffe sig de politiske Nyheder som kunde interessere Dig. Hoedt er en god Kilde, og jeg haaber hun har benyttet ham. Nu længes jeg efter at høre hvorledes Du har det efter Reisen, om Du har begyndt Din Kuur, hvordan det gaaer med Hæsheden, etc. etc. Jeg haaber snart at faa Brev. Jeg bliver her til

paa Mandag d. 21de, og jeg skal da skrive Dig til, forinden jeg reiser til Soroe, som jeg formoder vil skee om Onsdagen altsaa d. 23. — Man kan rigtignok see her hvormegen Plads der er i et Huus, hvor der er Hjerterum, thi her er kun to smaa Værelser, ikkedestomindre har man intet Øjeblik Følelsen af at genere. Wiehe har et Værelse ovre hos gamle Mad. Rosing, og hans Kone deler trolig sit Sovekammer med mig. Skjøndt Værelserne er smaa, er de luftige og behagelige, thi her er, som vel overalt paa Slottet, høit til Loftet. Jeg har modt Bournonville, som har været herude i nogle Dage at besøge sin gamle Moder og han bad mig at sende hans Hilsen til Dig, naar jeg skrev. Det regner i Dag stærkt, men det er første Gang siden min Ankomst hertil at det er decideret daarligt Veir, derfor vil jeg ikke klage det har ogsaa tordnet stærkt, men jeg haaber efter dette, paa en klar, varm Himmel. Jeg har ogsaa skrevet et Par Ord til Dorothea med denne Post, saa den har ikke været saa ganske lille. For imidlertid, ikke at være for uselskabelig, vil jeg slutte for denne Gang. Derfor, Farvel min kjære bedste Nicolay. Gid jeg snart maa faa et godt og fornøiet Brev fra Dig. Mange Hilsener fra Familien her, men især fra Din hengivne Kone

Anna Nielsen.

Bogen maa beholdes i 14 Dage *fra den sidst paastemplede Dato. Launet kan fornyes, hvis ingen anden Laaner har ønsket Bogen: men den skal medbringes ved Fornyelsen.*

11. Jul. 4[illegible]			
[illegible] Dec. [illegible]			
[illegible]. Jan. 2[illegible]			
[illegible]			
5. Dec.			
18. Dec.			
9. Apr. 27			
27. Feb. 28			
4. DEC. 35			
14. DEC. 4[illegible]			
[illegible] DEC. 4[illegible]			
13. DEC. [illegible]			
22. DEC. 59			

T 19

GJENTOFTE
KOMMUNES
BIBLIOTEK